

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za prvo četrtletje 2016

Ljubljana, junij 2016

Predmetno poročilo je informativne narave. Vsebuje podatke pridobljene skozi četrtletna zbiranja ali drugače zbrane podatke. Pri izračunih penetracije so uporabljeni podatki Statističnega urada Republike Slovenije, in sicer za število gospodinjstev podatek iz raziskovanja EU-SILC, ter za število prebivalcev uradno objavljeni podatki po posameznih obdobjih. Vsa neskladja s podatki iz predhodno objavljenih poročil so posledica popravkov podatkov, ki so jih posredovali operaterji. Zaradi naknadnih popravkov so možna odstopanja od že predhodno objavljenih podatkov. Analize, ki v tem poročilu niso vključene, so lahko vključene v naslednjem ali drugih poročilih Agencije. Agencija si pridružuje pravico odločanja o vsebini svojih poročil.

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Kazalo

Uvod.....	3
1. Trg fiksne telefonije	11
2. Trg mobilne telefonije.....	18
3. Širokopasovni dostop do interneta.....	28
4. Televizija	43
5. Konvergenca storitev	50
6. Medoperaterski širokopasovni dostop	53
Kazalo grafov.....	57

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Uvod

Na svoji spletni strani je agencija dne 12.2.2016 objavila svoje aktivnosti na področju urejanja veleprodajnega širokopasovnega dostopa¹. V zvezi s tem je zapisala naslednje. Evropski regulatorni organi v rednih časovnih obdobjih (3-6 let) izvajajo analize upoštevni trgov in na njihovi podlagi izdajajo regulatorne odločbe. Agencija pri svojem delu redno spremlja stanje na trgu tudi v tem vmesnem obdobju, pri čemer pa je v preteklem letu zaznala negativne učinke obstoječe regulacije na veleprodajnem upoštevni trgu za širokopasovni dostop in na obeh trgih za zaključevanje klicev. Agencija je pripravila analizo za delno spremembo dela obveznosti enakega obravnavanja na upoštevni trgih za zaključevanje klicev na način, da bo regulacija operaterjev s pomembno tržno močjo na teh dveh upoštevni trgih glede zaračunavanja klicev, ki izvirajo izven enotnega evropskega trga, poenotena z regulacijo v drugih članicah EU. Kot je agencija ugotovila, so se od datuma izdaje veljavnih regulatornih odločb bistveno spremenile razmere na trgu elektronskih komunikacij, predvsem z vidika razlik v regulatornih pristopih na ravni EU v zvezi z regulacijo upoštevni trgov za zaključevanje klicev. Slovenski regulirani operaterji so se zato znašli v bistveno drugačnem položaju glede na druge regulirane operaterje znotraj enotnega evropskega trga. Z regulatorno odločbo, ki jo je izdala v mesecu februarju 2016, je agencija delno preoblikovala cenovne obveznosti za operaterja s pomembno tržno močjo na upoštevni trgu 5 za širokopasovni dostop, s katero je začasno sanirala negativne učinke trenutne regulacije na razvoju trga elektronskih komunikacij, za vmesno obdobje, do priprave analiz veleprodajni upoštevni trgov za dostop do širokopasovnega omrežja (3a, 3b in 4) in na njihovi podlagi izdaje novih regulatornih odločb. Pri spremljanju podatkov o razvoju telekomunikacijskega trga na četrletnem nivoju ter glede na rezultate implementacijskega poročila Evropske komisije (Digital Agenda Scoreboard) pa je agencija ugotovila, da Slovenija zaostaja za drugimi državami članicami EU v hitrostih širokopasovnega dostopa. Pri tem je bil cilj agencije, da bi se končnim uporabnikom, tudi na bitnem toku, izboljšali pogoji z namenom, da bi se jim omogočilo zagotavljanje storitev višje hitrosti po cenah, ki bi bili rezultat konkurenčnih razmer na trgu. Hkrati bi se zaradi navedenega posledično pripomoglo k izboljšanju pogojev za končne uporabnike na podeželju, kjer zaradi pomanjkanja komercialnega interesa ni infrastrukturne konkurence. S tem bi se jim omogočilo zagotavljanje storitev višje hitrosti po dostopnejših cenah. Slednje bi bilo rezultat konkurenčnih razmer na storitvenem trgu, kar bi prispevalo k zmanjšanju razlik v ceni in kakovosti storitev maloprodajni ponudb na območjih z različno razvitostjo infrastrukturne konkurence. Agencija je konec leta 2015 z objavo posvetovalnega dokumenta o metodologijah v zvezi s prihodnjo regulacijo teh upoštevni trgov že pričela postopek analiz upoštevni trgov za dostop do širokopasovni omrežij na veleprodajni ravni. Prejeti odgovori na vprašanja iz tega dokumenta pa bodo osnova za izvedbo analiz predmetni upoštevni trgov. Namen priprave takšnega dokumenta je čim zgodnejše vključevanje deležnikov v postopke analiz in na njihovi podlagi oblikovanja regulacije teh upoštevni trgov. Po mnenju agencije bo le s pravočasnim vključevanjem pogledov in mnenj deležnikov mogoče vzpostaviti bodočo regulacijo v smislu doseganja ciljev tako na strani spodbujanja konkurence na trgu in posledično izboljšanjem pogojev za končne uporabnike kot tudi s strani ustvarjanja predvidljivega regulatornega okolja, ki bo spodbudilo investiranje na trgu. Hkrati želi agencija pospešiti investiranje v izgradnjo širokopasovni povezav, s tem pa tudi zvišanje hitrosti prenosa dostopa do interneta in posledično doseganje ciljev Evropske digitalne agende. Po zaključku javnega posvetovanja metodologij agencija medtem nadaljuje pripravo izhodišč za geografsko segmentacijo in definiranjem produktov dostopa z bitnim tokom in zakupljenimi kapacitetami, ki bodo osnova storitvenega in geografskega definiranja posameznih upoštevni trgov za dostop do širokopasovnega omrežja na veleprodajni ravni.

¹ <http://www.akos-rs.si/aktivnosti-akos-na-podrocju-urejanja-veleprodajnega-sirokopasovnega-dostopa->

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

V zvezi s tem namerava organizirati več javnih posvetovanj z deležniki na trgu. Analize predmetnih upoštevni trgov s predlaganimi ukrepi namerava agencija objaviti in predložiti v javno posvetovanje v drugi polovici leta 2016.

Nadalje je agencija preko svoje spletne strani dne 2.2.2016 povabila zainteresirano javnost, da pošlje svoje pripombe, predloge ali dopolnitve k predlogu Splošnega akta o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o načinu izračuna plačil za uporabo elementov oštevilčenja². Omenjeni predlog splošnega akta je pripravila na osnovi 74. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS; št. 109/2012, 110/2013, 40/14 - ZIN-B in 54/14 - odl. US in 81/15; v nadaljevanju: ZEK-om-1). Sprememba je potrebna zaradi zagotavljanja pravne podlage za obročno poravnavo obveznosti zavezancev. Rok za oddajo mnenj je bil 3.3.2016.

Na podlagi potrjenega Programa dela in finančnega načrta agencije za leto 2016 ter na podlagi potrjenih in objavljenih tarif v Uradnem listu RS, št. 104/15, za leto 2016 bo agencija v letu 2016 izdala odločbe o odmeri plačila po terminskem načrtu, ki ga je objavila na svoji spletni strani dne 10.3.2016³.

Agencija je 3.2.2016 na svoji spletni strani objavila tudi odgovore na mnenja in pripombe⁴, ki jih je prejela od zainteresirane javnosti v okviru javnega posvetovanja v zvezi z Analizo in predlogom spremembe dela ukrepa na upoštevni trgih 3 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in 7 »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)«. Agencija je hkrati z odgovori v celoti objavila tudi prejeta mnenja in pripombe s strani zainteresirane javnosti. Analiza in predlog za delno spremembo ukrepa na predmetni upoštevni trgih sta bila objavljena 29.12.2015 v skladu z 204. členom ZEKom-1⁵, rok za posredovanje mnenj in pripomb zainteresirane javnosti pa se je iztekel 28.1.2016.

V opazovanem četrtletju je agencija izvedla še analizo trga "Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)"⁶, kjer je s preizkusom treh meril ugotovila, da trg ni več primeren za predhodno (ex ante) regulacijo. Predmetno analizo je dne 9.3.2016 objavila na svoji spletni strani ter obenem pozvala zainteresirano javnost, naj nanjo poda svoje pripombe oz. morebitne predloge najkasneje do 8.4.2016.

Naj omenimo še objavo predloga Splošnega akta o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij ter njegovo obrazložitev⁷, ki sta bila na spletni strani agencije objavljena 5.4.2016. Zainteresirana javnost je bila vabljen, da na predmetni predlog splošnega akta posreduje pripombe, predloge ali dopolnitve do 5.5.2016.

Agencija je dne 17.3.2016 pozvala vse lastnike komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture k vpisu telekomunikacijske infrastrukture v Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture, kot to

²<http://www.akos-rs.si/poziv-k-predloziti-mnenj-k-predlogu-splosnega-akta-spremembah-in-dopolnitvah-splosnega-akta-o-nacinu-izracuna-placil-za-uporabo-elementov-ostevilcenja>

³ <http://www.akos-rs.si/sporocila-za-javnost-terminski-nacr-izdaje-odloch>

⁴<http://www.akos-rs.si/odgovori-na-pripombe-na-analizo-in-predlog-spremembe-dela-ukrepa-na-upostevnih-trgih-zakljucevanje-klicev-v-posamicnih-javnih-telefonskih-omrezjih-na-fiksni-lokaciji-in-zakljucevanje-govornih-klicev-v-posamicnih-javnih-mobilnih-telefonskih-omrezjih>

⁵ <http://www.akos-rs.si/telekomunikacije-novice-javno-posvetovanje--analiza-in-predlog-za-delno-spremembo-ukrepa-na-upostevnih-trgih-3-in-7>

⁶<http://www.akos-rs.si/analiza-upostevnega-trga-18-prenos-radiodifuzne-vsebine-do-koncnih-uporabnikov-%28medoperaterski-trg%29-preizkus-treh-kriterijev>

⁷<http://www.akos-rs.si/predlog-splosnega-akta-o-zbiranju,-uporabi-in-dajanju-podatkov-o-razvoju-trga-elektronskih-komunikacij-in-obrazlozitev-predloga>

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

določa 14. člen ZEK-om-1⁸. Obveznost vpisovanja oz. evidentiranja podatkov o vrstah in legah omrežij v Kataster komunikacijskega omrežja in pripadajoče infrastrukture velja za lastnike javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture, lastnike elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture za potrebe varnosti, policije, obrambe in zaščite, reševanja in pomoči ter lastnike drugih elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture na nepremičninah v lasti oseb javnega prava, nad temi nepremičninami ali pod njimi. Lastnik mora sporočiti podatke o vrstah in legi omrežij ter objektov, če so ti del pripadajoče infrastrukture, neposredno organu, pristojnem za geodetske zadeve (Geodetski upravi RS – GURS), za vpis v evidenco infrastrukturnih omrežij ter objektov (Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture – ZK GJI). Vsako spremembo teh podatkov pa je treba sporočiti v treh mesecih po njenem nastanku. Podrobnosti vpisa teh podatkov določa Pravilnik o katastru komunikacijskega omrežja in pripadajoče infrastrukture, ki velja od 1.9.2015⁹. Lastnike komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture je agencija posebej opozorila na spremembo, ki jo pri vpisu podatkov o vrstah in legi omrežij ter objektov v 4. členu uvaja pravilnik. Lastniki namreč morajo po novem v Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture sporočiti nov objekt elektronskih komunikacij (6101= telekomunikacijski vod se s 30. 6. 2016 ukinja, 6111=komunikacijski vod je novi objekt) ter vrsto novega objekta (ATR3=vrsta komunikacijskega voda). Stare podatke o vrstah in legi omrežij ter objektov v katastru morajo lastniki dopolniti najkasneje do 30.6.2016. Agencija je opozorila še na spremembo, ki je bila septembra 2013 objavljena v Izmenjevalnem formatu in šifrantu datotek elaborata sprememb (Format_sifrant_4.pdf) na straneh GURS-a, in sicer pri Položajni natančnosti: NAT_YX je bila vrednost 2= od vključno 0,1 do 1m ukinjena oz. razdeljena na dve novi vrednosti in sicer: vrednost 7= od 0,1 do 0,4m in vrednost 8= od vključno 0,4 do 1m. Pri novem vpisu je namreč treba vključiti tudi to spremembo. Agencija je pri primerjavi podatkov, ki so jih lastniki OPT poročali v evidenco in podatkov s terena, ugotovila vrsto pomanjkljivosti, od nevpisanih OPT do pomanjkljivih in napačnih podatkov, kar kaže na nepopolno poročanje lastnikov OPT. GURS trenutno vse zahteve za vpise rešuje tekoče in lastnike, ki poročajo o OPT, sproti obvešča o ustreznosti podatkov oz. morebitnih napakah. Zato je agencija pozvala vse lastnike javnega komunikacijskega omrežja, da podatke o OPT pravilno poročajo v evidenco, ki jo vodi GURS še v mesecu marcu 2016, saj bo agencija po 1.4.2016 začela s sistematičnimi inšpekcijskimi nadzornimi postopki operaterjev zaradi preverjanja izpolnjevanja določb o vpisu OPT. Agencija lastnike prav tako poziva k ustrezni dopolnitvi podatkov o vrstah in legi omrežij ter objektov, kot izhaja iz pravilnika. Agencija bo namreč po 1.7.2016 izvajala tudi nadzorne postopke nad lastniki komunikacijskih omrežij in pripadajočih infrastruktur, s katerimi bo preverjala izpolnjevanje teh obveznosti.

Na svoji spletni strani je agencija z 2.3.2016 objavila nadgrajen portal komuniciraj.eu, tako da imajo končni uporabniki odslej možnost pri objavljenih ponudbah operaterjev elektronskih komunikacij preveriti višino dodatnih stroškov, ki jih ti zaračunavajo, tako pri fiksnih kot mobilnih storitvah¹⁰. Prenovljen portal je plod prizadevanj agencije na področju zaščite končnih uporabnikov in posledica dogovorjenega sklepa na posvetu z operaterji in predstavniki potrošniških organizacij, ki ga je agencija organizirala 15.12.2015. V skladu z navedenim imajo uporabniki možnost, da odslej pri vsaki objavljeni ponudbi preverijo višino šestih najpogostejših administrativnih stroškov, in sicer: priključnina, menjava paketa, menjava SIM kartice, sprememba naročnika, prekinitve naročniškega razmerja in prenos številke k drugemu operaterju. Ob tem je agencija opozorila, da lahko operaterji zaračunavajo tudi druge administrativne stroške, ki na portalu komuniciraj.eu niso objavljeni (objavljeni so samo najpogostejši stroški). Uporabnikom zato - kot vedno - svetuje, da se za točne podatke obrnejo na izbranega operaterja.

⁸<http://www.akos-rs.si/poziv-lastnikom-javnih-komunikacijskih-omrezij-in-pripadajoce-infrastrukture-k-vpisu-v-zbirni-kataster-gospodarske-javne-infrastrukture-ter-obvestilo-o-nactovanih-nadzornih-postopkih>

⁹ <http://www.uradni-list.si/1/content?id=122715>

¹⁰<http://www.akos-rs.si/portal-komuniciraj-eu-nadgrajen-s-pregledom-najpogostejseh-stroskov,-ki-jih-zaracunavajo-operaterji>

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evropski dan enotne telefonske številke 112 obeležujemo vsako leto 11. februarja¹¹ - če boste v stiski, pokličite na številko 112 in priklicali boste pomoč kjerkoli v Evropski uniji. V Sloveniji lahko pomoč prikličete tudi s SMS sporočilom oz. uporabo različnih aplikacij, kliče pa je mogoče locirati tudi preko mobilnega telefona. Številka 112 se za klice v sili uporablja v vseh 28 državah Evropske unije, aktivna pa je tudi v večini drugih evropskih držav. Kot enotna evropska številka se uporablja že 25 let, vse od leta 1991. Agencija na podlagi raziskave o mesečnih izdatkih gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij v letu 2015¹² ugotavlja, da je večina anketiranih seznanjena z možnostjo brezplačnega telefonskega klica na številko 112 (77%). Prav tako se povečuje število seznanjenih s številko 112 kot enotno evropsko številko za klice v sili, ki se je od leta 2010 do 2015 povečala z 52% na 66%. Evropski dan enotne telefonske številke se na pobudo Evropske komisije, Evropskega parlamenta in Sveta Evropske unije obeležuje od leta 2009. Namen dneva je razširiti poznavanje številke, agencija pa ob tej priložnosti poziva operaterje elektronskih komunikacij v Sloveniji, naj obveščajo svoje uporabnike o dostopnosti te storitve. Uprava RS za zaščito in reševanje je ob tej priložnosti organizirala dan odprtih vrat v vseh 13 regijskih centrih za obveščanje¹³. Koristne informacije v zvezi z uporabo številke 112 in o vrsti brezplačnih aktivnosti pa se nahajajo tudi na spletni strani predstavništva Evropske komisije v Sloveniji¹⁴.

Agencija je dne 29.2.2016 na svoji spletni strani objavila poziv k posredovanju poročila o kakovosti storitve za enotno telefonsko številko za klice v sili 112 za leto 2015¹⁵. Vprašalnik za vrsto javno dostopnih telefonskih storitev, ki jih izvaja (javno dostopne telefonske storitve na fiksni lokaciji ali govorne storitve v javnem mobilnem omrežju) mora izpolniti vsak operater izvajalec govornih storitev. V primeru, da operater izvaja javno dostopne telefonske storitve na fiksni lokaciji in govorne storitve v javnem mobilnem omrežju, je moral posredovati ločeno poročilo za obe vrsti elektronskih komunikacijskih storitev. Operaterji, izvajalci govornih storitev so morali, v skladu s četrtnim odstavkom 4. člena Pravilnika o kakovosti storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112, poslati rezultate meritev oz. izračune parametrov pridobljene skladno s standardom SIST-V ETSI/EG 201 769 najkasneje do 1.4.2016.

V mesecu decembru 2015 je agencija s pomočjo zunanje izvajalca izvedla raziskavo "Analiza stanja povpraševanja po višjih hitrostih dostopa do interneta in e-vsebinah", ki jo je na svojih spletnih straneh objavila 12.1.2016¹⁶. Ta med drugim ugotavlja, da med najpogostejše aktivnosti na spletu spadajo branost dnevnih novic (82%), uporaba družbenih omrežij (76%), uporaba zemljevidov (66%), spletno bančništvo (60%) in vsaj občasno spletno nakupovanje. Gospodinjstva, ki imajo danes hitrost večjo od 20Mb/s, v večji meri uporabljajo večino spletnih storitev. V gospodinjstvih s hitrostjo interneta, večjo od 20Mb/s, je uporaba pretočnih vsebin značilno bolj obsežna.

Konec meseca marca 2016 je agencija preko svoje spletne strani javnost obvestila, da se bodo storitve gostovanja v Evropski uniji od 30.4.2016 zaračunavale na podlagi domačih maloprodajnih cen, na katere se bodo do 14.6.2017 poleg domačih cen lahko zaračunavali tudi naslednji pribitki (brez DDV)¹⁷: odhodni klici 0,05 EUR/min, poslano sporočilo SMS 0,02 EUR in prenos podatkov 0,05 EUR/MB. Dohodni klici se bodo lahko zaračunali v višini 0,0114 EUR/min brez DDV. Spremembe so rezultat lansko leto sprejete Uredbe o evropskem enotnem trgu elektronskih komunikacij, ki od 15.6.2017 ukinja tudi zaračunavanje pribitkov. S tem bodo za storitve gostovanja v Evropski uniji veljale enake

¹¹ <http://www.akos-rs.si/telekomunikacije-novice-evropski-dan-enotne-stevilke-za-klice-v-sili-112>

¹² <http://www.akos-rs.si/raziskava-o-mesečnih-izdatkih-gospodinjstev-za-storitve-elektronskih-komunikacij-2015>

¹³ <http://www.sos112.si/slo/clanek.php?catid=27&id=7847>

¹⁴ http://ec.europa.eu/slovenia/events/2016-0120-stevilka-112_sl.htm

¹⁵ <http://www.akos-rs.si/poziv-k-posredovanju-porocila-o-kakovosti-storitve-za-enotno-evropsko-telefonsko-stevilko-za-klice-v-sili-112-za-let-2015>

¹⁶ <http://www.akos-rs.si/raziskava-o-analizi-stanja-povpraševanja-po-visjih-hitrostih-dostopa-do-interneta-in-e-vsebinah>

¹⁷ <http://www.akos-rs.si/spremembe-cen-gostovanja-v-eu>

cene kot doma, zaračunavanje pribitkov pa bo dovoljeno le v skladu s politiko poštene uporabe. Pri zaračunavanju pribitkov bo veljala omejitev, da domače maloprodajne cene s pribitki ne bodo smele presegati naslednjih najvišjih reguliranih maloprodajnih cen za gostovanje (brez DDV): odhodni klici 0,19 EUR/min, poslano sporočilo SMS 0,06 EUR in prenos podatkov 0,20 EUR/MB. V primeru, da se pribitki ne zaračunavajo, omejitev najvišjih reguliranih maloprodajnih cen za gostovanje ne velja. Pribitki pa se ne zaračunavajo v primeru, da je domača maloprodajna cena višja od najvišjih reguliranih maloprodajnih cen. V tem primeru lahko operater zaračuna domačo maloprodajno ceno tudi za gostovanje.

Dne 11.1.2016 je agencija na svojih spletnih straneh objavila Študijo pregleda slovenske zakonodaje in predloga za optimalno implementacijo Direktive 2014/61/EU¹⁸. Študija prikazuje zahteve Direktive 2014/61/EU o ukrepih za znižanje stroškov za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti ter predvsem vsebinski pregled zakonov in podzakonskih aktov, na katere ima lahko omenjena direktiva vpliv.

Na spletni strani agencije je bila dne 30.3.2016 objavljena novica, da je Evropska komisija objavila javno posvetovanje o učinkih Priporočila komisije o regulaciji cen zaključevanja klicev v fiksni in mobilni omrežjih¹⁹. Komisija želi z javnim posvetovanjem, ki traja od 15.3.2016 do 7.6.2016, pridobiti mnenje zainteresirane javnosti glede tega ali trenutna regulacija zaključevanja klicev v fiksni in mobilni omrežjih odseva tehnološki razvoj telekomunikacijskega trga ter ali je treba omenjeno priporočilo na novo prilagoditi za zagotavljanje učinkovite konkurence, zaščito končnih uporabnikov in za razvoj notranjega telekomunikacijskega trga. Agencija je objavila tudi spletno povezavo do vprašalnika za javno posvetovanje²⁰.

Skladno s prvim odstavkom 10. člena ZEKom-1 so investitorji 30 dni pred izdajo naročila za izdelavo projektne dokumentacije (kadar je za poseg potrebno gradbeno dovoljenje) oz. 60 dni pred začetkom del (kadar gradbeno dovoljenje ni potrebno) dolžni z objavo preko spletni strani agencije pozvati zainteresirane soinvestitorje v elektronska komunikacijska omrežja in pripadajočo infrastrukturo k skupni gradnji teh zmogljivosti. V prvem četrtletju 2016 je bilo tako na spletni strani agencije²¹ objavljenih 142 pozivov (71 pozivov pri gradnji komunikacijske infrastrukture in 71 pozivov pri gradnji druge vrste gospodarske infrastrukture) zainteresiranim soinvestitorjem v javna komunikacijska omrežja in pripadajočo infrastrukturo k skupni gradnji, kot sledi:

1. gradnje komunikacijske infrastrukture (skupaj 1163 lokacij):

- Telekom Slovenije d.d.	48	(703 lokacije)
- Stelkom d.o.o.	1	(1 lokacija)
- Telemach d.o.o.	7	(378 lokacij)
- Telemach Mobil d.o.o.	8	(26 lokacij)
- Vahta d.o.o.	1	(7 lokacij)
- Si.mobil d.d.	6	48 lokacij)

2. gradnje druge vrste gospodarske infrastrukture (skupaj približno 1120 lokacij):

- Elektro Ljubljana d.d.	7	(48 lokacij)
- GRATEL d.o.o.	1	(1 lokacija)

¹⁸ <http://www.akos-rs.si/studija-pregleda-slovenske-zakonodaje-in-predloga-za-optimalno-implementacijo-direktive-2014-61-eu>

¹⁹ <http://www.akos-rs.si/javno-posvetovanje-evropske-komisije-o-ucinkih-priporocila-komisije-o-regulaciji-cen-zakljucvanja-klicev-v-fiksni-in-mobilni-omrezjih-eu>

²⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-termination-rates-recommendation>

²¹ <http://www.akos-rs.si/pozivi-investitorjem>

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

- Enos d.d.	1	(15 lokacij)
- Elektro Maribor d.d.	2	(243 lokacij)
- Energetika Ljubljana d.o.o.	4	(4 lokacije)
- Elektro Gorenjska d.d.	1	(151 lokacij)
- Elektro Celje d.d.	1	(pr. 420 lokacij)
- Občina Mirna	1	(1 lokacija)
- Občina Šentjernej	1	(1 lokacija)
- Občina Sežana	1	(1 lokacija)
- Občina Bled	1	(1 lokacija)
- Občina Pivka	1	(1 lokacija)
- Občina Ilirska Bistrica	1	(19 lokacij)
- Občina Medvode	1	(3 lokacije)
- Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.	1	(2 lokaciji)
- Občina Vojnik	1	(1 lokacija)
- Občina Sveti Tomaž	1	(3 lokacije)
- Občina Mežica	1	(4 lokacije)
- Občina Piran	2	(2 lokaciji)
- Občina Škofja Loka	1	(4 lokacije)
- Občina Komenda	1	(1 lokacija)
- Občina Ajdovščina	1	(18 lokacij)
- Občina Trzin	1	(34 lokacij)
- Občina Dobrova- Polhov Gradec	1	(1 lokacija)
- Občine Logatec	2	(10 lokacij)
- Občina Kidričevo	1	(1 lokacija)
- Mestna občina Velenje	2	(16 lokacij)
- Občina Kamnik	1	(1 lokacija)
- Občina Šmarješke Toplice	1	(1 lokacija)
- Občina Log- Dragomer	1	(1 lokacija)
- Mestna občina Nova Gorica	1	(1 lokacija)
- Mestna občina Celje	1	(10 lokacij)
- Občina Gornja Radgona	1	(1 lokacija)
- Občina Apače	1	(2 lokaciji)
- Občina Gornja Radgona	1	(1 lokacija)
- Občina Šmartno pri Litiji	1	(1 lokacija)
- Občina Sodražica	1	(3 lokacije)
- Mestna občina Novo mesto	6	(6 lokacij)
- Petrol d.d.	1	(1 lokacija)
- Adriaplin d.o.o.	2	(52 lokacij)
- Domplan d.d.	1	(1 lokacija)
- Istrabenz plini d.o.o.	1	(1 lokacija)
- Javno podjetje Komunala Tolmin, d.o.o.	3	(4 lokacije)
- Komunalno podjetje Velenje d.o.o.	1	(1 lokacija)
- Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija d.o.o.	6	(26 lokacij)

Poleg tega je agencija prejela 39 obvestil o interesu skupne gradnje javne komunikacijske infrastrukture:

- Telemach d.o.o.	19
- Telekom Slovenije d.d.	15
- Vahta d.o.o.	2

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

- GVO d.o.o. 2
- Elektro Primorska d.d. 1

Služnostne pogodbe:

V prvem četrletju 2016 je prispelo 419 služnostnih pogodb (od tega 166 Telekom Slovenije d.d., 36 Si.mobil d.d., 207 Telemach d.o.o., 6 Telemach Mobil d.o.o., 1 Stelkom d.d. in 3 Advant d.o.o.), rešenih je bilo 359.

Na slovenskem trgu elektronskih komunikacij je bilo na dan 31.3.2016 v uradno evidenco agencije vpisanih 152 operaterjev.

Agencija je poročilo za prvo četrletje leta 2016 pripravila na podlagi četrletnega poročanja aktivnih operaterjev preko portala <https://partner.akos-rs.si>.

Agencija se je v preteklosti srečevala z nepravčasnim in napačnim poročanjem podatkov s strani operaterjev, zaradi česar je s časovnim zamikom objavljala četrletna poročila in posredovala zahtevane podatke drugim nacionalnim ter mednarodnim institucijam. Zato se je odločila, da bo pri zbiranju in obdelavi podatkov upoštevala statistično dopustno odstopanje zaradi neporočanih, napačnih podatkov ali podatkov v napačnih razdelkih. Obenem to pomeni, da bodo v prihodnje v grafih in tabelah prikazani podatki tistih operaterjev, ki bodo do roka posredovali podatke v četrletnih in letnih elektronskih vprašalnikih in ki s svojimi tržnimi deleži predstavljajo 95% opazovanega trga. Za vse preostale operaterje bo agencija sprovedla ustrezne postopke in ustrezno ukrepala. Skladno z navedenim bodo vsa odstopanja podatkov v grafih in tabelah posledica naknadnih poročanj in popravkov operaterjev, ki jih agencija v svojem poročilu ne bo posebej komentirala.

V predmetnem poročilu je agencija popravila podatke za različna predhodna obdobja v poglavjih 3. Širokopasovni dostop do interneta, 4. Konvergenca storitev in 6. Medoperaterski širokopasovni dostop, zaradi napačnega poročanja družbe Telemach d.o.o.

V prvem četrletju 2016, in sicer 3.2.2016 se je zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o.

Povzetek trendov na trgu elektronskih komunikacij (nekaj glavnih ugotovitev):

- ☞ trend rasti števila priključkov IP telefonije se je nadaljeval tudi v opazovanem četrtnetju;
- ☞ penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo se je konec prvega četrtnetja 2016 znižala;
- ☞ v prvem četrtnetju 2016 sta se v primerjavi s preteklim četrtnetjem zvišali penetraciji fiksnega širokopasovnega dostopa tako glede na prebivalstvo kot tudi glede na gospodinjstva;
- ☞ konec opazovanega četrtnetja je največ priključkov širokopasovnega dostopa do interneta zabeležila ADSL tehnologija, vendar ti priključki ves čas upadajo. Sledijo jim priključki širokopasovnega dostopa do interneta preko FTTH tehnologije, katerih število se je v istem obdobju zvišalo tako kot tudi število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko DOCSIS 3.0 tehnologije, število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko VDSL tehnologije in število priključkov preko ostalih tehnologij, kot so ethernet, fiksni brezžični dostop, dostop prek zakupljenih vodov. Število priključkov preko kablanskega modema brez priključkov DOCSIS 3.0. se je znižalo;
- ☞ najvišji tržni delež so konec prvega četrtnetja 2016 zabeležili priključki IP televizije, katerih tržni delež je znašal slabih 50,0%. Tržna deleža priključkov kablanske televizije in satelitske televizije sta v opazovanem četrtnetju zabeležila upad, medtem ko je tržni delež MMDS tehnologije glede na minulo četrtnetje ostal nespremenjen;
- ☞ v opazovanem četrtnetju so rast dosegli le priključki paketa četverček. Priključki paketov dvojček in trojček so zabeležili upad. Tudi v prvem četrtnetju 2016 se nadaljuje trend upadanja števila priključkov samostojnega širokopasovnega dostopa;
- ☞ v opazovanem četrtnetju je na medoperaterskem trgu širokopasovnega dostopa še vedno prisoten trend rasti priključkov dostopa z bitnim tokom na bakrenem omrežju. Na bakrenem omrežju število priključkov preko sodostopa še naprej upada, medtem ko se je število priključkov preko povsem razvezanega dostopa zvišalo. V primerjavi s preteklim četrtnetjem se na medoperaterskem trgu širokopasovnega dostopa preko optičnega omrežja nadaljuje trend rasti števila FTTH priključkov tako preko bitnega toka kot tudi preko razvezanega dostopa.

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

1. Trg fiksne telefonije

Fiksna telefonija še vedno predstavlja pomemben del trga elektronskih komunikacij, ki pa je že dobro razvit, zato je njena rast upočasnjena. Trajno rast bo v prihodnosti mogoče zagotoviti z novimi inovativnimi storitvami in poslovnimi modeli, kar bi omogočil prehod na okolje naslednje generacije, saj prinaša nove priložnosti in izzive.

Operaterji fiksno telefonijo ponujajo kot klasično fiksno telefonijo ali kot IP telefonijo. Klasično fiksno telefonijo vse bolj nadomešča IP telefonija, kar je razvidno iz trenda rasti deleža IP telefonije na račun klasične fiksne telefonije. Slednji predstavlja upravljana IP telefonija substitut predvsem zaradi glavnih področij, ki so vključena v regulatorni vidik, in sicer: oštevilčenje, prenosljivost številke in dostop do storitev klica v sili, obveznosti medomrežnega povezovanja in povezave med dvema koncema (end to end connectivity). Vsak upravljani IP telefonski priključek ima dodeljeno telefonsko številko iz javnega številkega prostora, omogoča IP telefonsko storitev kot upravljano govorno telefonijo, za katero je značilno, da je zagotovljena njena kakovost. Struktura številke iz nacionalnega načrta oštevilčenja je definirana v priporočilu ITU-T E.164. Oštevilčenje po E.164 igra posebno vlogo, saj omogoča prejemanje klicev iz tradicionalnih telefonskih omrežij. Zaradi predhodno navedenega je IP telefonija javno dostopna telefonska storitev. Javno dostopna telefonska storitev je v ZEKom-1 opredeljena kot storitev, ki je na voljo javnosti za neposredno ali posredno odpravljanje in sprejemanje nacionalnih ali nacionalnih in mednarodnih klicev z uporabo številke ali številke iz nacionalnega ali mednarodnega načrta telefonskega oštevilčenja. Operaterji IP telefonijo praviloma ponujajo v cenovno ugodnih paketih v kombinaciji z drugimi elektronskimi komunikacijskimi storitvami kot so širokopasovni dostop do interneta, IP televizija in mobilna telefonija. IP telefonijo je sicer možno uporabljati povsod, kjer je na voljo širokopasovni dostop, kljub temu pa se nekateri uporabniki za to ne odločajo, predvsem tisti, ki ne potrebujejo še drugih širokopasovnih storitev, kot sta na primer internet in televizija.

Večina operaterjev ponuja storitev IP telefonije v cenovno ugodnih paketih storitev (dvojček oz. »double play«, trojček oz. »triple play« in četverček oz. »quadruple play«) in prav to je eden izmed najpomembnejših razlogov za spremembo razmerja med klasično in IP telefonijo. Glede na podatke iz grafičnega prikaza št. 34: Trend gibanja števila priključkov na pakete storitev je v prihodnje za pričakovati nadaljnjo rast trojčka in četverčka in s tem tudi storitve IP telefonije. Te konvergenčne (združene) ponudbe namreč vključujejo fiksno telefonijo (gre za IP telefonijo), prenos podatkov in televizijo ter pri četverčku še mobilno telefonijo, naročnik pa ima z enim operaterjem sklenjeno pogodbo za vse storitve v paketu, ki mu za navedene storitve izda enoten račun. Storitve klasične telefonije je v nasprotju z IP telefonijo cenovno nekonkurenčna in glede na to, da ni konvergenčna storitev, jo operaterji ne ponujajo v paketih storitev. Na naraščajoči trend IP telefonije tako pomembno vplivajo kombinirane ponudbe elektronskih komunikacijskih storitev operaterjev.

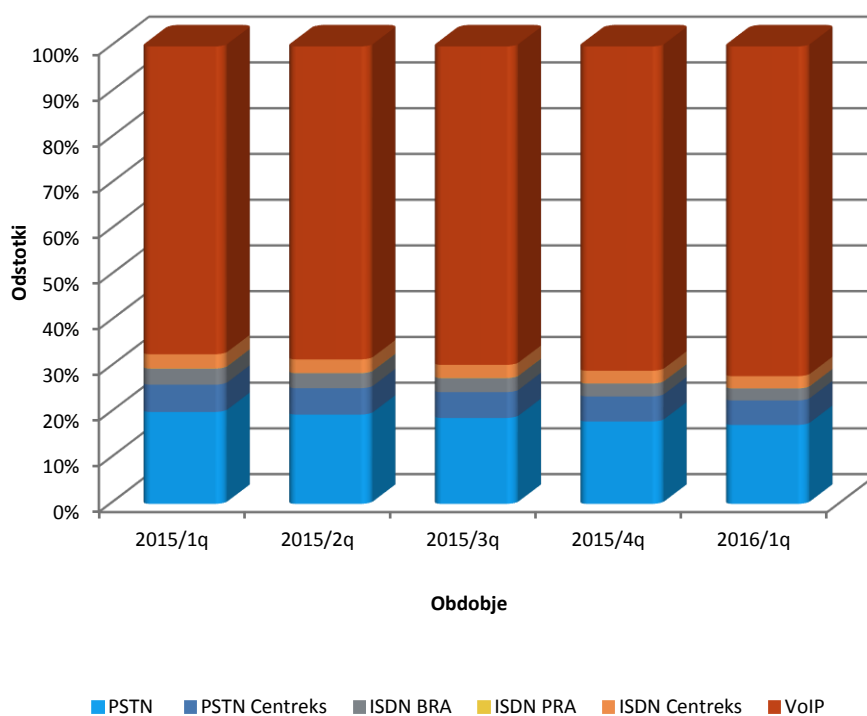
V opazovanem četrletju je družba Si.mobil d.d. objavila, da bo dne 1.4.2016 pričela veljati Vzorčna ponudba za medomrežno povezovanje z javnim fiksnim telefonskim omrežjem družbe Si.mobil d.d., ki nadomešča Vzorčno ponudbo za zaključevanje klicev v javnem telefonskem omrežju na fiksni lokaciji družbe Amis d.o.o. (veljavne od dne 1.4.2015), katere poenotenje je posledica združitve družbe Amis d.o.o. in družbe Si.mobil d.d., ki se je zgodila 1.4.2016. Za potrebe medomrežnega povezovanja z javnim fiksnim telefonskim omrežjem družbe Si.mobil d.d. in družbe Amis d.o.o. bodo pravila poenotena z Vzorčno ponudbo za medomrežno povezovanje z javnim fiksnim telefonskim omrežjem družbe Si.mobil d.d. Ta bo tudi v celoti nadomestila Vzorčno ponudbo za medomrežno povezovanje z

javnim mobilnim in fiksnim telefonskim omrežjem družbe Si.mobil d.d. (objavljene dne 17.2.2016, veljavne dne 17.2.2016) ter Vzorčno ponudbo za zaključevanje klicev v javnem telefonskem omrežju na fiksni lokaciji družbe Amis d.o.o. (objavljene dne 31.3.2015, veljavne dne 1.4.2015).

Družba Telekom Slovenije d.d. pa je objavila spremembo Vzorčne ponudbe za medoperaterski zakup naročniških priključkov (WLR), ki je stopila v veljavo 1.2.2016, kjer gre za spremembo cen naročnin (WLR PSTN, WLR ISDN BA in WLR ISDN PA) v skladu z metodo cenovne kapice po odločbi AKOS, št. 28244-1/2016/3 z dne 17.4.2013.

Graf št. 1: Deleži telefonskih priključkov po tehnologijah

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
PSTN	20,1	19,5	18,8	18,0	17,2
PSTN Centreks	6,0	5,8	5,6	5,5	5,4
ISDN BRA	3,5	3,3	3,1	2,8	2,6
ISDN PRA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ISDN Centreks	3,1	3,0	2,9	2,8	2,6
VoIP	67,3	68,4	69,6	70,9	72,1

Vir: AKOS, junij 2016

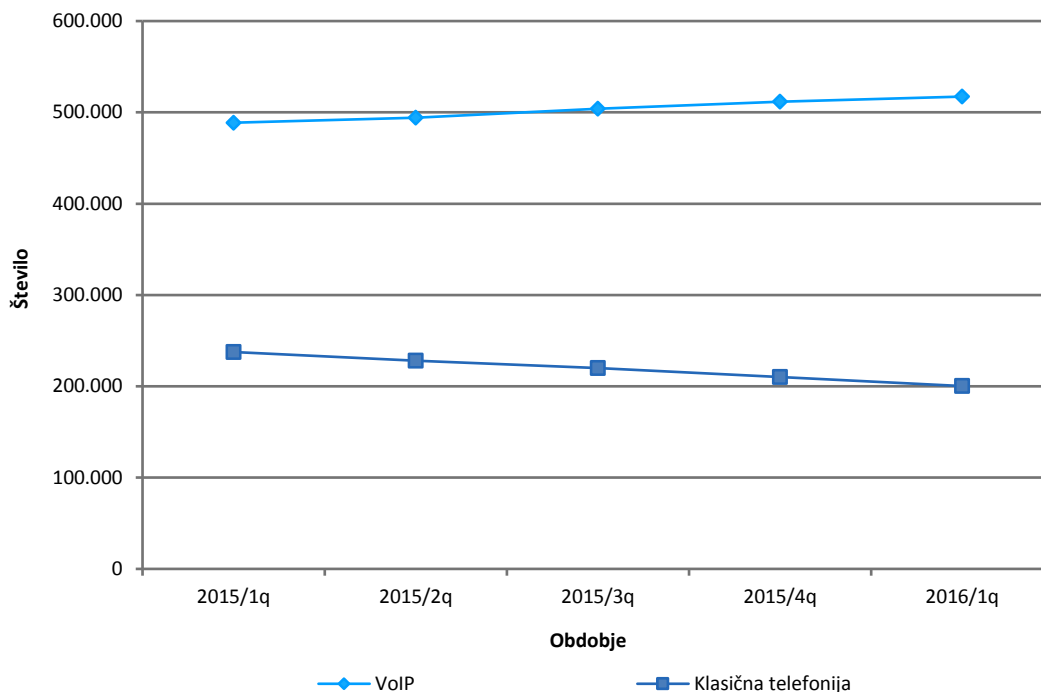
Trend rasti števila priključkov IP telefonije se je nadaljeval tudi v opazovanem četrletju. Konec prvega četrletja 2016 je tako tržni delež priključkov IP telefonije ponovno dosegel rast in se zvišal na 72,1%. Tržni delež priključkov klasične telefonije je tako posledično zabeležil upad in se konec opazovanega obdobja zmanjšal na 27,9%.

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Graf št. 2 : Trend gibanja IP telefonskih priključkov in priključkov klasične telefonije

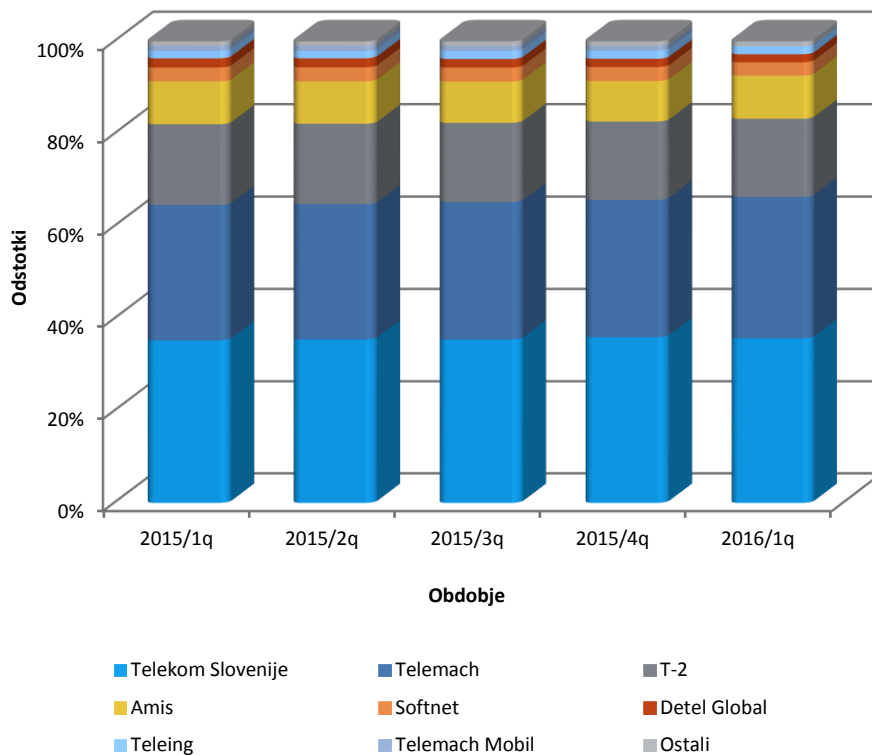
Vir: AKOS, junij 2016

Rast rezidenčnih in poslovnih priključkov IP telefonije se je nadaljevalo tudi v opazovanem četrtletju. Število slednjih se je v primerjavi s predhodnim četrtletjem zvečalo za 1,1%.

Operaterji zagotavljajo dostop do storitve IP telefonije pretežno preko bakrenih paric ter koaksialnega in optičnega omrežja. Le nekateri alternativni operaterji gradijo svojo dostopovno infrastrukturo, vendar je pokritost s slednjo v večini primerov nezadovoljiva (predvsem na ruralnih področjih) ali pa operaterji nimajo svoje lastne infrastrukture, zato se poslužujejo reguliranih oblik dostopa. Slednji javno dostopne nacionalne telefonske storitve na fiksni lokaciji ponujajo prek infrastrukture družbe Telekom Slovenije d.d., ki jim je dostopna na podlagi storitev reguliranih medoperaterskih trgov. Zaradi regulacije na medoperaterskih trgih (bitni tok in razvezava krajevne zanke) je bil na trg fiksne telefonije tako omogočen vstop tudi novim alternativnim operaterjem ponudnikom IP telefonije. Ob tem je vsem operaterjem omogočeno, da storitev IP telefonije ponujajo tudi na odprtih širokopasovnih omrežjih, ki so bila zgrajena z javno-zasebnimi sredstvi namenjenimi za izgradnjo na območjih, kjer za to ni komercialnega interesa operaterjev.

Graf št. 3: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po številu priključkov

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	35,3	35,5	35,5	36,0	35,7
Telemach	29,3	29,3	29,8	29,7	30,6
T-2	17,4	17,4	17,1	17,0	16,9
Amis	9,3	9,2	8,9	8,7	9,3
Softnet	3,0	3,0	3,0	3,0	2,9
Detel Global	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
Teleing	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7
Ostali	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Telemach Mobil*	1,1	1,1	1,1	1,0	

Vir: AKOS, junij 2016

* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

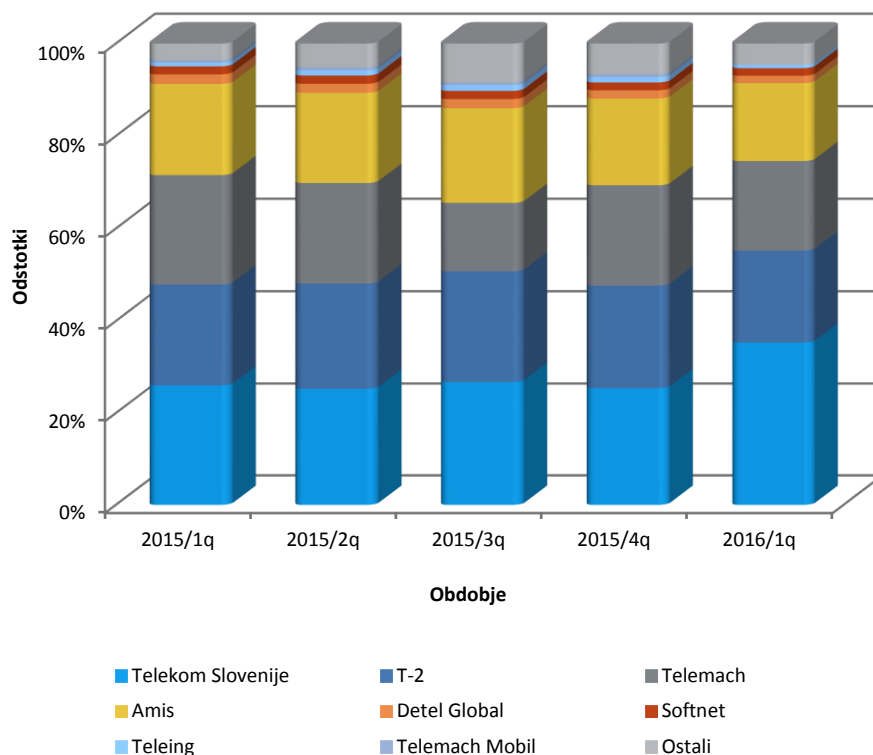
Kljub temu, da ima družba Telekom Slovenije d.d. še vedno najvišji tržni delež priključkov IP telefonije, je njen tržni delež konec tega četrtertletja upadel na 35,7%. Kot je že uvodoma navedeno se je v prvem četrtertletju 2016 zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Družba Telemach d.o.o. je v primerjavi s preteklim četrtertletjem zvišala tržni delež na 30,6% in se ponovno približala vodilni družbi. Družba T-2 d.o.o. je poslovanje zaključila s 16,9% tržnim deležem, ki se je znižal. Tržni delež se je znižal tudi družbi Softnet d.o.o., in sicer na 2,9%. Rast tržnega deleža je zabeležila družba Amis d.o.o. na 9,3%. Nespremenjen tržni delež so ohranile družbe Detel Global d.o.o. (1,7%), Teleing d.o.o. (1,7%) in skupina ostalih alternativnih operaterjev (1,0%).

Rast priključkov IP telefonije nista zabeležila le dva operaterja, vendar gre pri obeh za zelo majhen upad števila teh priključkov.

Vedno več rezidenčnih in poslovnih uporabnikov se odloča za prehode h konkurenčnim alternativnim operaterjem, ki uspešno gradijo svojo dostopovno infrastrukturo in tistim, ki v primeru, da nimajo svoje lastne infrastrukture, ponujajo IP telefonijo preko infrastrukture družbe Telekom Slovenije d.d., ki jim je dostopna na podlagi storitev reguliranih medoperaterskih trgov. Vsem operaterjem je omogočeno, da storitev IP telefonije ponujajo tudi na odprtih širokopasovnih omrežjih, ki so bila zgrajena z javno-zasebnimi sredstvi namenjenimi za izgradnjo na območjih, kjer za to ni komercialnega interesa operaterjev. Obenem pa se dogaja tudi konsolidacija kabljskih operaterjev, ki med ostalim prav tako vsakokratno prispevajo k zvišanju tržnega deleža vodilnega kabljskega operaterja.

Graf št. 4: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po govornem prometu

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	26,0	25,3	26,8	25,4	35,4
T-2	21,9	22,8	24,0	22,2	19,9
Telemach	23,6	21,8	14,8	21,7	19,4
Amis	19,7	19,5	20,5	18,7	16,8
Detel Global	2,1	1,9	2,0	1,8	1,6
Softnet	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7
Teleing	0,8	1,1	1,3	1,2	0,7
Ostali	3,6	5,1	8,4	6,7	4,6
Telemach Mobil*	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

Vir: AKOS, junij 2016

* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

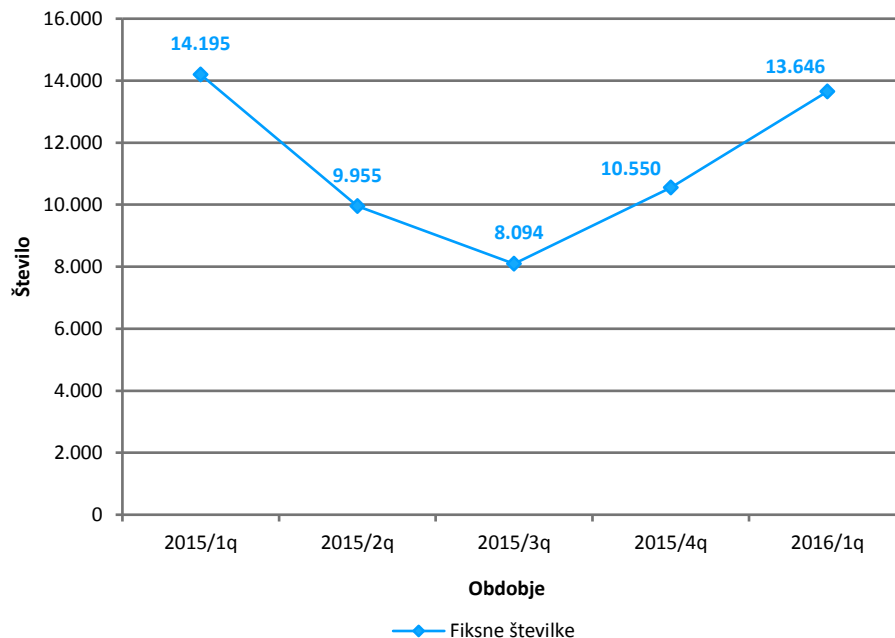

Družba Telekom Slovenije d.d. je ohranila najvišji tržni delež govornega prometa ustvarjenega s strani uporabnikov IP telefonije, ki je konec opazovanega četrtertletja znašal 35,4% in zabeležil rast za kar 10,0% točk. Z 19,9% tržnim deležem, ki je nižji kot četrtertletje poprej, ji sledi družba T-2 d.o.o. Družba Telemach d.o.o. je zaključila poslovanje z nižjim, in sicer 19,4% tržnim deležem. Kot je že uvodoma navedeno se je v prvem četrtertletju 2016 zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Z nižjim tržnim deležem, in sicer 16,8% je četrtertletje zaključila družba Amis d.o.o. Tržni delež se je znižal tudi družbama Detel Global d.o.o. na 1,6% in Teleing na 0,7% ter skupini ostalih alternativnih operaterjev na 4,6%. Družbi Softnet d.o.o. se tržni delež ni spremenil (1,7%).

Govorni promet, ki so ga ustvarili končni uporabniki IP telefonije slovenskih operaterjev, ki izvajajo storitve fiksne telefonije, je v primerjavi s preteklim četrtertletjem večji za 12,0%. Večjima operaterjema, katerima se je tržni delež zmanjšal, je promet IP telefonije minimalno upadel.

Glede na kazalce iz poročila Digitalne agende za Evropo, ki ga je pripravila Evropska komisija, se Slovenija po tržnem deležu operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po ustvarjenem govornem prometu za leto 2013 uvršča tako kot leto poprej na tretje mesto med državami članicami EU.

Graf 5: Število prenosov fiksnih telefonskih števil k operaterjem

Vir: Poročilo upravljavca CBP na dan 6.4.2016

Eden od pomembnih dejavnikov konkurence na trgu je prenosljivost števil, ki uporabnikom omogoča lažje prehajanje med operaterji. Slovenija je prenosljivost mobilnih telefonskih števil uvedla s takrat veljavnim Zakonom o elektronskih komunikacijah 1.1.2006, prenosljivost fiksnih števil pa 10.5.2006.

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Operaterji so pri prenašanju števil dolžni za medsebojno izmenjavo informacij o prenesenih številkah uporabljati centralno bazo podatkov (CBP), ki beleži vse faze prenosa števil.

V grafu št. 5 je prikazano število prenosov fiksnih telefonskih števil (transakcij) k operaterjem v opazovanem obdobju, pri čemer so upoštevane vse transakcije (k drugim operaterjem in nazaj k prvotnemu operaterju). Tako je bilo po podatkih upravljavca centralne baze na dan 6.4.2016 v prvem četrtletju 2016 na zadnji dan prenesenih 13.646 fiksnih števil, od tega 12 števil storitev z dodano vrednostjo oz. od uvedbe prenosljivosti skupaj 585.809 fiksnih števil in od tega 776 števil storitev z dodano vrednostjo.

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

2. Trg mobilne telefonije

V današnjem času želi biti večina ljudi ves čas dosegljiva bodisi zaradi poslovnih, bodisi zaradi osebnih razlogov. Klici na fiksni telefon zagotavljajo manjšo verjetnost dosega klicanega, saj so fiksni telefonski priključki vezani na določeno lokacijo, medtem ko je prednost uporabe mobilnih telefonov prav v tem, da omogočajo dosegljivost skoraj kjerkoli. Verjetnost, da bomo kot kličeji dosegli klicanega je ob klicu na mobilni telefon praviloma večja. Fiksna telefonija te mobilnosti ne nudi.

Z mobilnimi telefoni je komuniciranje enostavnejše in povsem neodvisno od fiksnega telefonskega omrežja, kar povečuje učinkovitost posameznika v poslovnem in zasebnem življenju. Slednje je zaradi hitrega tempa življenja zelo pomembno.

Današnji način življenja vse bolj pogojuje našo odvisnost od mobilnih telefonov. Mnogi si življenja brez mobilnih telefonov in njihovih pripomočkov zelo težko predstavljajo. Tako gospodinjstva kot tudi končni uporabniki imajo v večini primerov več kot en mobilni telefon. Ponudba storitev, namenjenih uporabnikom mobilne telefonije, je zelo raznolika, saj vključuje govorne storitve, podatkovne storitve in sporočilne storitve (SMS, MMS storitve). Med uporabniki so najbolj razširjene govorne storitve (klepeti, predali, govorni portali). Med podatkovne storitve uvrščamo predvsem dostop do interneta, prenos datotek in uporabo storitev WAP (Wireless Application Protocol). Za mnoge med nami je zelo priročno pošiljanje in branje elektronske pošte za službene in zasebne namene. Na voljo so tudi druge zanimive storitve na spletu kot so mobilno nakupovanje, rezervacije, kino sporedi, novice itd. Med mlajšimi uporabniki pa se je razširil skrajšan način pisanja SMS sporočil.

Končni uporabniki mobilne telefonije pa že dolgo niso več zadovoljni samo z govornimi in sporočilnimi storitvami. Njihove potrebe so vedno večje. Povprašujejo po različnih drugih storitvah, med katerimi je na prvem mestu dostop do interneta. Posledica tega je, da je mobilna telefonija prevzela vodilno vlogo pri uvajanju novih storitev.

Vse več uporabnikov uporablja mobilne telefone zaradi možnosti fotografiranja, predvajanja glasbe, pošiljanja in sprejemanja elektronske pošte, brskanja po spletu, uporabe različnih aplikacij ipd. in ne samo zaradi osnovne funkcije telefoniranja. Med njimi je vse več zaposlenih in mladine, katerim so tovrstne storitve nepogrešljive, zlasti mobilni internet, ki jim ves čas nudi dostop do potrebnih informacij in seveda dostopnost kjerkoli se nahajajo. Tako se dogaja, da tisti posamezniki, ki še pred kratkim niso imeli mobilnega telefona, brez njega ne morejo več. Mobilni operaterji se tako trudijo ponuditi svojim končnim uporabnikom čimveč zanimivih aplikacij.

Nadgradnje mobilnih omrežij končnim uporabnikom omogočajo hitrejšo in bolj učinkovito pošiljanje in sprejemanje elektronske pošte z velikimi priponkami, nalaganje dokumentov, prenos programov, iger, filmov, glasbe ipd., brskanje po spletu, ogled multimedijskih vsebin, internetne televizije itd., kar ima za skupni imenovalec končnim uporabnikom zagotoviti oz. vzdrževati nivo kakovosti storitev in ponuditi nove naprednejše storitve.

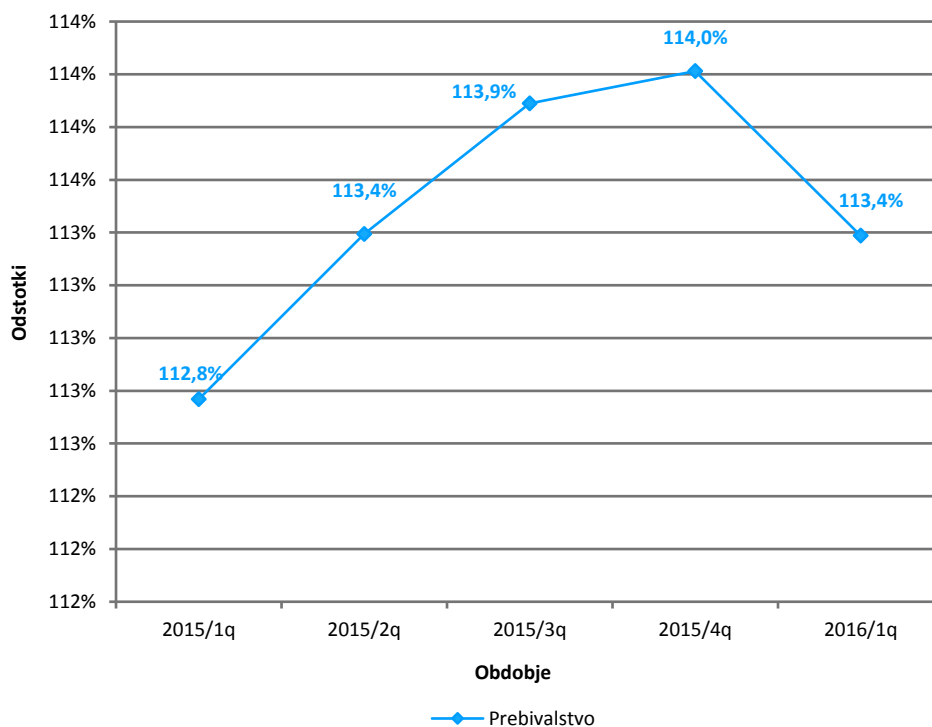
Trg mobilne telefonije je specifičen, saj se gostovanje v omrežjih Evropske unije regulira z Uredbo o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Evropski uniji, ki se nanaša na cene klicev, SMS in MMS storitve, prenos podatkov, zaščitne mehanizme pred preveliko porabo ipd.

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Graf št. 6: Penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo

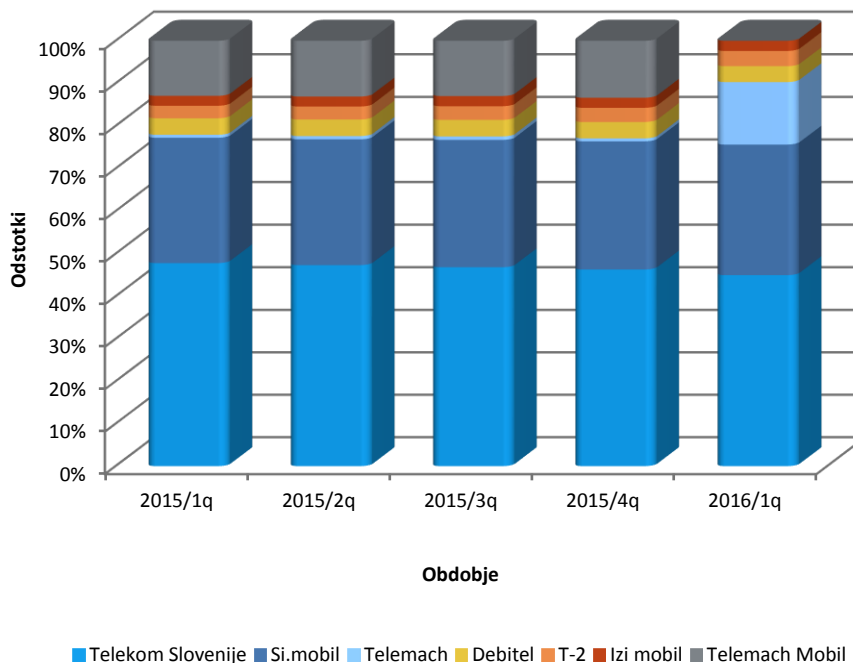
Vir: AKOS, junij 2016

Penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo²² se je konec prvega četrletja 2016 znižala na 113,4%. Padec penetracije je vzrok velikega upada števila predplačnikov in poslovnih uporabnikov družbe Telekom Slovenije d.d.

²² Agencija meri penetracijo aktivnih mobilnih uporabnikov. To so uporabniki, ki imajo kot naročniki veljavno pogodbo in so kot predplačniki vsaj enkrat v zadnjih treh mesecih opravili ali prejeli klic, poslali SMS ali MMS sporočilo oz. uporabljali podatkovne storitve. Penetracija aktivnih mobilnih uporabnikov je izračunana kot število rezidenčnih in poslovnih uporabnikov, ki imajo kot naročniki veljavno pogodbo in so kot predplačniki vsaj enkrat v zadnjih treh mesecih opravili ali prejeli klic, poslali SMS ali MMS sporočilo oz. uporabljali podatkovne storitve, na število prebivalcev v Republiki Sloveniji. Agencija za izračun stopnje penetracije poleg omenjenih podatkov upošteva vsakokratne podatke števila prebivalstva, kot jih poroča Statistični urad Republike Slovenije.

Graf št. 7: Deleži aktivnih uporabnikov mobilne telefonije po operaterjih

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	47,8	47,3	46,8	46,3	45,0
Si.mobil	29,4	29,5	29,9	30,1	30,7
Telemach	0,7	0,8	0,8	0,7	14,7
Debitel	3,9	3,9	3,9	3,8	3,7
T-2	2,9	3,0	3,2	3,3	3,6
Izi mobil	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4
Telemach Mobil*	12,9	13,1	13,0	13,4	

Vir: AKOS, junij 2016

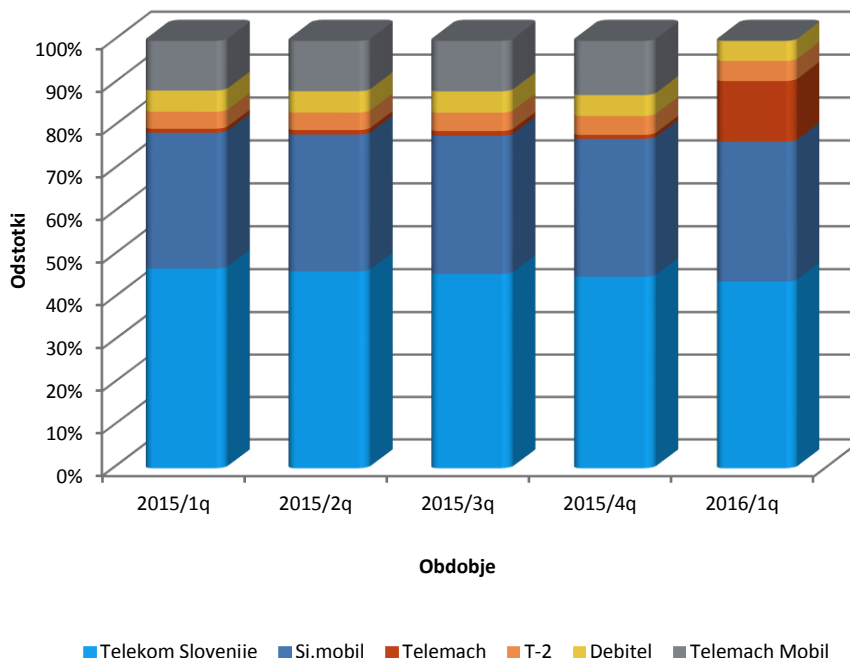
* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Konec opazovanega četrtertletja se je tržni delež števila aktivnih uporabnikov mobilne telefonije družbe Telekom Slovenije d.d. znižal na 45,0%. Vzrok znižanja tržnega deleža družbe je velik upad števila predplačnikov in poslovnih uporabnikov. Z višjim tržnim deležem, in sicer 30,7% ji sledi družba Si.mobil d.d. Kot je že uvidoma navedeno se je v prvem četrtertletju 2016 zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Tržni delež družbe Telemach d.o.o. se je tako zvišal na 14,7%. Tržni delež se je zvišal tudi družbi T-2 d.o.o., in sicer na 3,6%. Nižji tržni delež 3,7% je zabeležila družba Debitel d.d. Z nespremenjenim tržnim deležem je poslovanje zaključila družba Izi mobil d.d. (2,4%).

Konec prvega četrtertletja 2016 se je skupno število aktivnih uporabnikov mobilne telefonije znižalo za 0,6%. Družba Telekom Slovenije d.d. je zabeležila največji upad števila aktivnih uporabnikov mobilne telefonije. Zmanjšanje števila je zabeležila tudi družba Debitel d.d.

Graf št. 8: Deleži naročnikov po operaterjih

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	46,9	46,3	45,7	45,0	43,9
Si.mobil	31,7	31,9	32,2	32,1	32,6
Telemach	0,9	1,0	1,1	0,9	14,1
T-2	4,0	4,1	4,3	4,4	4,7
Debitel	5,0	5,0	5,0	4,9	4,7
Telemach Mobil*	11,6	11,7	11,8	12,6	

Vir: AKOS, junij 2016

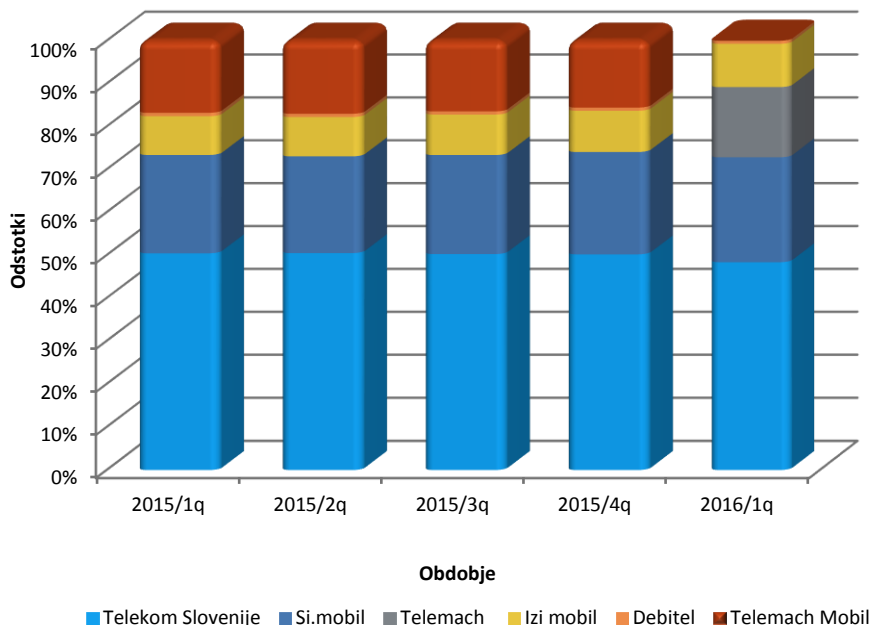
* Postopek zdruzevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Družba Telekom Slovenije d.d. je konec prvega četrletja 2016 obdržala najvišji tržni delež naročnikov mobilne telefonije, ki znaša 43,9%, vendar je kljub temu nižji v primerjavi s predhodnim četrletjem zaradi upada števila poslovnih uporabnikov. Z 32,6% tržnim deležem ji sledi družba Si.mobil d.d., katera je zabeležila rast tržnega deleža. Družba Telemach d.d. je zvišala tržni delež na 14,1%, kar je med ostalim tudi posledica zaključenega postopka zdruzevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Družba T-2 d.o.o. je poslovanje zaključila z višjim, in sicer 4,7% tržnim deležem. Isti tržni delež je zabeležila še družba Debitel d.d., vendar se je ta v primerjavi s preteklim četrletjem znižal.

Skupno število naročnikov mobilne telefonije se je konec prvega četrletja zvečalo za 0,5%. Upad števila naročnikov mobilne telefonije sta zabeležili družbi Telekom Slovenije d.d. in Debitel d.d.

Graf št. 9: Deleži predplačnikov po operaterjih

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	50,4	50,5	50,2	50,2	48,3
Si.mobil	22,9	22,6	23,1	23,9	24,5
Telemach					16,4
Izi mobil	9,0	9,2	9,4	9,6	10,1
Debitel	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
Telemach Mobil*	16,8	17,0	16,5	15,6	

Vir: AKOS, junij 2016

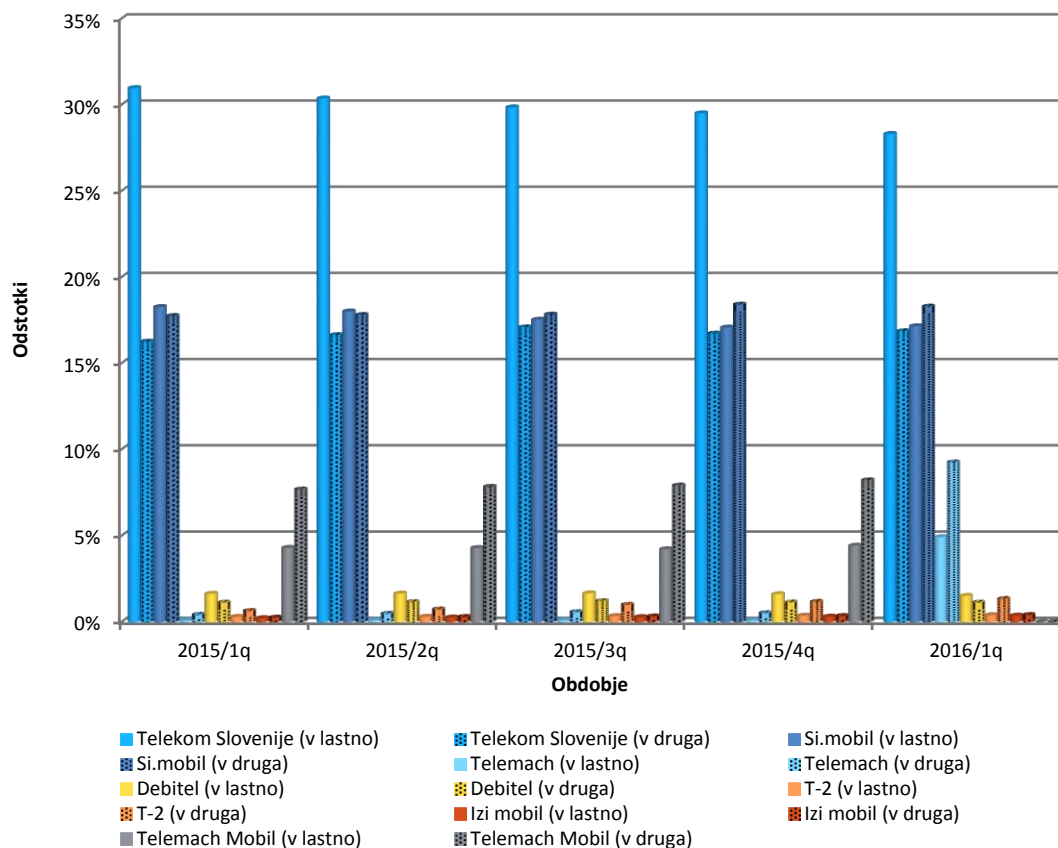
* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Družba Telekom Slovenije d.d. je prvo četrletje zaključila z 48,3% tržnim deležem predplačnikov mobilne telefonije. Slednji je v primerjavi s preteklim četrletjem nižji za 1,9% zaradi velikega upada števila predplačnikov. Z višjim tržnim deležem 24,5% je poslovanje zaključila družba Si.mobil d.d. Družba Telemach d.d. se je v opazovanem četrletju pojavila tudi kot operater, ki ponuja predplačniške pakete. Njen tržni delež znaša 16,4%. Slednje je posledica zaključenega postopka združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Zvišanje tržnega deleža na 10,1% je zabeležila še družba Izi mobil d.d. Družba Debitel d.d. je v primerjavi s preteklim četrletjem ohranila isti tržni delež (0,7%).

Skupno število predplačnikov mobilne telefonije je v primerjavi s preteklim četrletjem nižje za 3,9%. Največji upad števila predplačnikov mobilne telefonije je zabeležila družba Telekom Slovenije d.d. Upad števila predplačnikov je zabeležila tudi družba Si.mobil d.d. Družba Debitel d.d. je izgubila minimalno število predplačnikov.

Graf št. 10: Tržni deleži posredovanega govornega prometa po operaterjih

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije (v lastno)	31,0	30,4	29,9	29,5	28,3
Telekom Slovenije (v druga)	16,3	16,6	17,1	16,7	16,9
Si.mobil (v lastno)	18,3	18,0	17,5	17,1	17,2
Si.mobil (v druga)	17,7	17,8	17,8	18,4	18,3
Telemach (v lastno)	0,1	0,1	0,1	0,1	4,9
Telemach (v druga)	0,4	0,5	0,6	0,5	9,3
Debitel (v lastno)	1,6	1,7	1,7	1,6	1,5
Debitel (v druga)	1,1	1,2	1,2	1,1	1,1
T-2 (v lastno)	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
T-2 (v druga)	0,6	0,7	1,0	1,2	1,3
Izi mobil (v lastno)	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4
Izi mobil (v druga)	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Telemach Mobil (v lastno)*	4,3	4,3	4,2	4,4	
Telemach Mobil (v druga)*	7,7	7,8	7,9	8,2	

Vir: AKOS, junij 2016

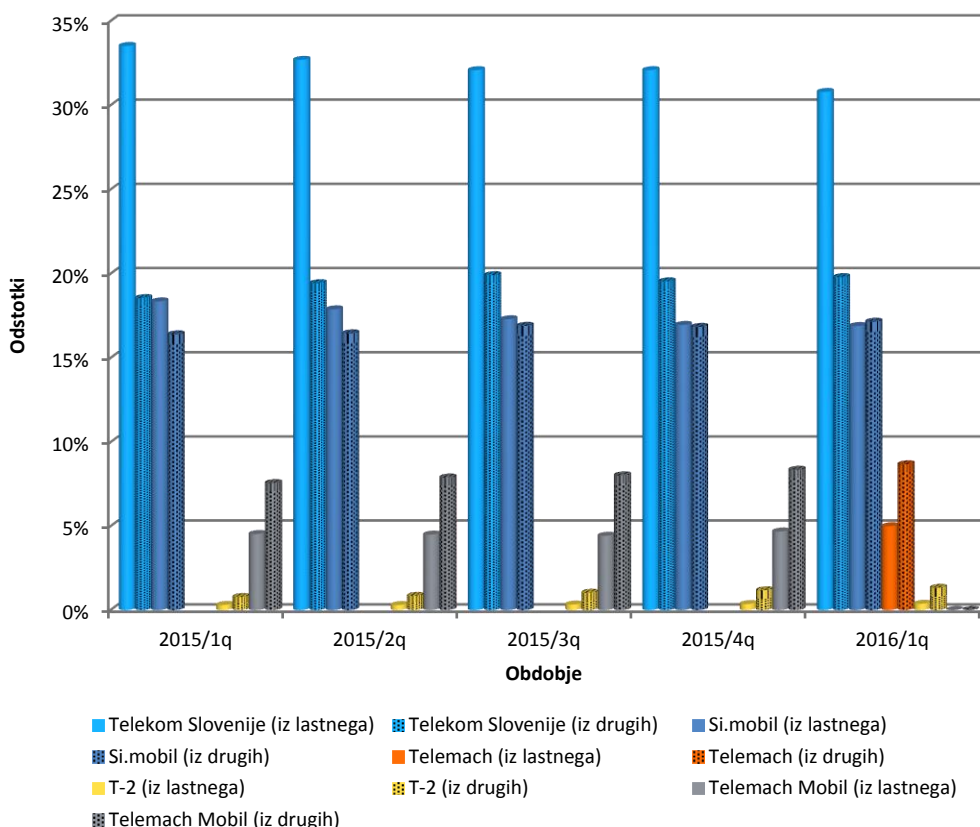
* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Glede na podatke v zgornji tabeli ima družba Telekom Slovenije d.d. konec opazovanega obdobja še vedno najvišji tržni delež 28,3% vseh odhodnih klicev opravljenih znotraj svojega lastnega omrežja. Tržni delež vseh odhodnih klicev v druga omrežja družbe se je zvišal na 16,9%. Družba Si.mobil d.d. je konec tega četrtletja dosegla višji 17,2% tržni delež vseh odhodnih klicev opravljenih znotraj lastnega omrežja in nižji 18,3% tržni delež posredovanega govornega prometa v druga omrežja. Ker se je zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o., se posledično pri

družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajt v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Družba Telemach d.o.o. je tako zvišala tržni delež vseh odhodnih klicev opravljenih znotraj svojega lastnega omrežja na 4,9% in vseh odhodnih klicev v druga omrežja na 9,3%. Po vrsti jim sledijo še družbe Debitel d.d., T-2 d.o.o. in Izi mobil d.d.

Graf št. 11: Tržni deleži zaključenega govornega prometa po operaterjih

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije (iz lastnega)	33,5	32,7	32,1	32,1	30,8
Telekom Slovenije (iz drugih)	18,6	19,4	19,9	19,5	19,8
Si.mobil (iz lastnega)	18,4	17,9	17,3	17,0	16,9
Si.mobil (iz drugih)	16,4	16,5	16,9	16,8	17,1
Telemach (iz lastnega)					5,0
Telemach (iz drugih)					8,7
T-2 (iz lastnega)	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
T-2 (iz drugih)	0,8	0,8	1,0	1,2	1,3
Telemach Mobil (iz lastnega)*	4,5	4,5	4,4	4,7	
Telemach Mobil (iz drugih)*	7,6	7,9	8,0	8,4	

Vir: AKOS, junij 2016

* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

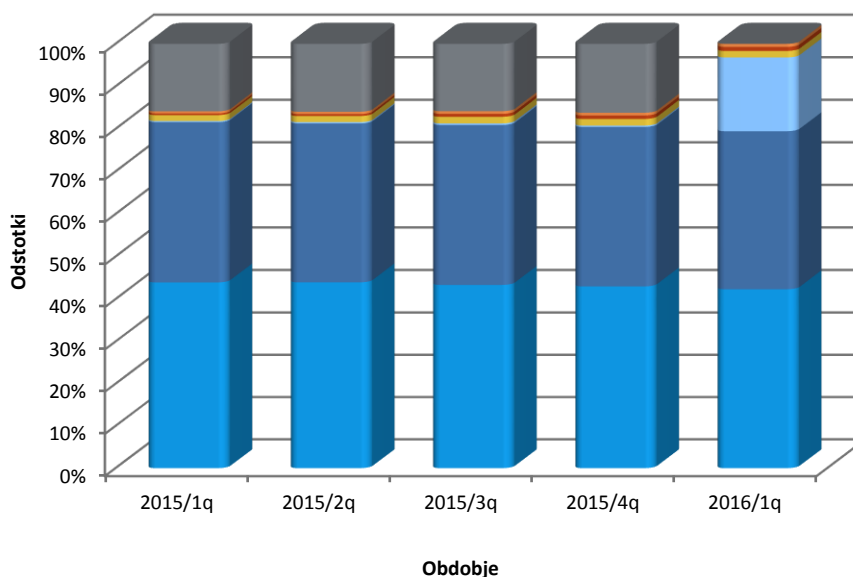
Družba Telekom Slovenije d.d. je konec prvega četrtletja 2016 zadržala najvišji tržni delež zaključenega govornega prometa iz lastnega omrežja, ki je znašal 30,8%, medtem ko je njen tržni delež zaključenega govornega prometa iz drugih omrežij znašal 19,8%. Družba Si.mobil d.d. je dosegla nižji 16,9% tržni

delež zaključenega govornega prometa iz lastnega omrežja in višji 17,1% tržni delež zaključenega govornega prometa iz drugih omrežij. Ker se je zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o., se posledično pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Tako je družba Telemach d.o.o. dosegla višji 5,0% tržni delež zaključenega govornega prometa iz lastnega omrežja in višji 8,7% tržni delež zaključenega govornega prometa iz drugih omrežij. Z dosti nižjima tržnima deležema posredovanega govornega prometa znotraj svojega lastnega omrežja in v druga omrežja jim sledi še družba T-2 d.o.o.

Ker se SMS sporočila vse bolj pogosto uporabljajo za neposredno trženjsko komuniciranje preko mobilnega telefona, je v prihodnje za pričakovati nadaljnji trend zviševanja števila SMS sporočil. Med ponudniki storitev je mobilno trženje vse bolj zanimivo, ker omogoča osebno trženje na mobilnem telefonu, ki ga ima uporabnik praviloma ves čas pri sebi.

Graf št. 12: Tržni deleži poslanih SMS sporočil po operaterjih

■ Si.mobil ■ Telekom Slovenije ■ Telemach ■ Debitel ■ T-2 ■ Izi mobil ■ Telemach Mobil

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Si.mobil	43,9	43,9	43,3	43,0	42,3
Telekom Slovenije	37,7	37,3	37,6	37,5	37,2
Telemach	0,2	0,3	0,4	0,3	17,3
Debitel	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5
T-2	0,4	0,5	0,7	0,8	1,0
Izi mobil	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7
Telemach Mobil*	15,9	16,0	15,8	16,2	

Vir: AKOS, junij 2016

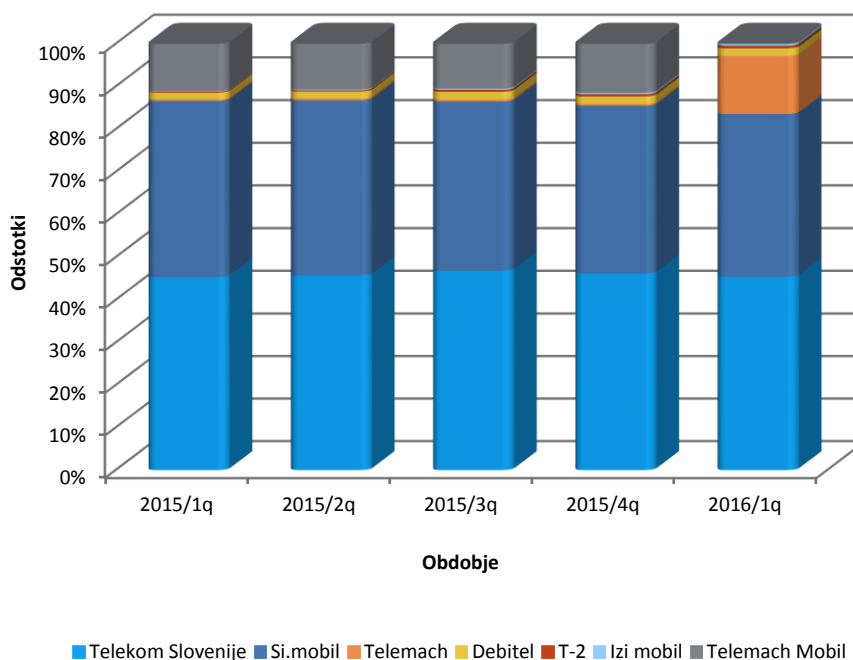
* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Družbi Si.mobil d.d. se je tržni delež poslanih SMS sporočil konec prvega četrtertletja 2016 znižal na 42,3%, vendar je obdržala vodilni položaj. Sledi ji prav tako z nižjim 37,2% tržnim deležem družba Telekom Slovenije d.d. Družba Telemach d.o.o. je svoj tržni delež med ostalim zvišala na 17,3% zaradi zaključenega postopka združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Tržni delež sta zvišali tudi družbi T-2 d.o.o. na 1% in Izi mobil d.d. na 0,7%. Družba Debitel d.d. je ohranila nespremenjen tržni delež (1,5%).

V primerjavi s koncem leta 2015 je bilo konec opazovanega četrtertletja za 1,8% poslanih manj SMS sporočil. Več SMS sporočil kot minulo četrtertletje so poslali končni uporabniki mobilne telefonije družb Telemach d.o.o., T-2 d.o.o. in Izi mobil d.d.

Graf št. 13: Tržni deleži poslanih MMS sporočil po operaterjih

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	45,4	45,7	46,8	46,2	45,4
Si.mobil	41,3	41,0	39,6	39,3	38,1
Telemach	0,4	0,4	0,5	0,4	13,6
Debitel	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8
T-2	0,3	0,3	0,5	0,5	0,6
Izi mobil	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4
Telemach Mobil*	11,1	10,7	10,5	11,5	

Vir: AKOS, junij 2016

* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Tudi konec prvega četrtertletja 2016 je bilo največ MMS sporočil poslanih s strani končnih uporabnikov družbe Telekom Slovenije d.d. Njen tržni delež se je v primerjavi s predhodnim četrtertletjem znižal in je

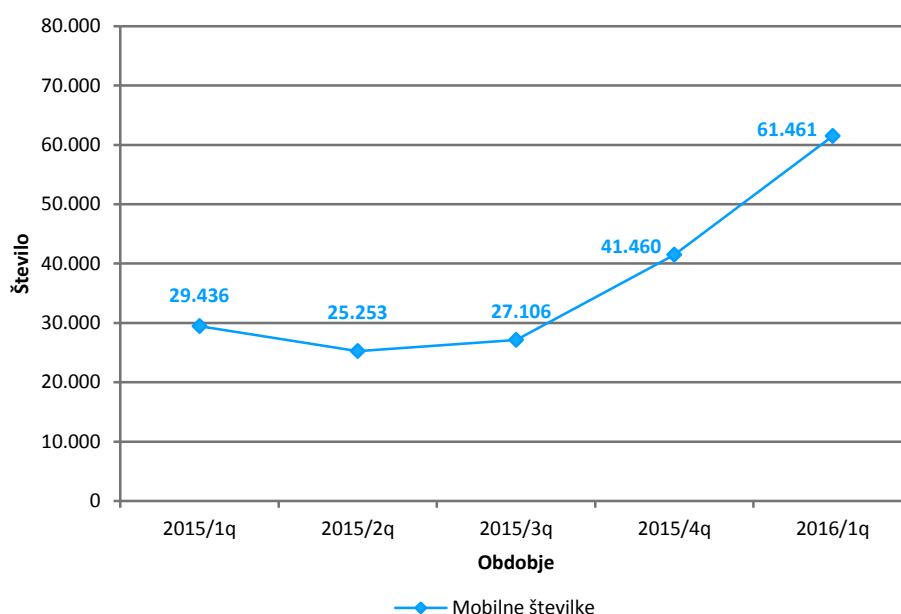
AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

zanašal 45,4%. Z 38,1% tržnim deležem ji sledi družba Si.mobil d.d., ki je prav tako zabeležila nižji tržni delež kot četrtoletje poprej. Družbi Telemach d.o.o. se je tržni delež zvišal na 13,6%, saj se je zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Družbi T-2 in Izi mobil d.d. sta prav tako zvišali svoj tržni delež, in sicer prva na 0,6% in druga na 0,4%. Z nespremenjenim tržnim deležem (1,8%) je poslovanje zaključila družba Debitel d.d.

Končni uporabniki mobilne telefonije so v primerjavi s preteklim četrtoletjem poslali za 6,0% več MMS sporočil. Kljub temu, da so se tržni deleži poslanih MMS sporočil nekaterim družbam znižali, se je vsem družbam število teh zvečalo.

Graf. 14: Število prenosov mobilnih telefonskih števil k operaterjem

Vir: Poročilo upravljalca CBP na dan 6.4.2016

Kot je bilo omenjeno že v sklopu fiksne telefonije, je eden od pomembnih dejavnikov konkurence na trgu tudi prenosljivost števil, ki uporabnikom omogoča lažje prehajanje med operaterji. Slovenija je prenosljivost mobilnih telefonskih števil uvedla s takrat veljavnim Zakonom o elektronskih komunikacijah 1.1.2006, prenosljivost fiksnih števil pa 10.5.2006. Operaterji so pri prenašanju števil dolžni za medsebojno izmenjavo informacij o prenesenih številkah uporabljati centralno bazo podatkov (CBP), ki beleži vse faze prenosa števil.

V grafu št. 14 je prikazano število prenosov mobilnih telefonskih števil (transakcij) k operaterjem v opazovanem obdobju, pri čemer so upoštevane vse transakcije (k drugim operaterjem in nazaj k prvotnemu operaterju). Tako je bilo po podatkih upravljalca centralne baze na dan 6.4.2016 v prvem četrtoletju 2016 na zadnji dan prenesenih 61.461 mobilnih števil oz. od uvedbe prenosljivosti skupaj 821.318 mobilnih števil.

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

3. Širokopasovni dostop do interneta

Širokopasovni dostop do interneta je v današnjem času ena najpomembnejših elektronskih komunikacijskih storitev, po kateri povprašujejo končni uporabniki, saj je nepogrešljivi vir informacij, sredstvo za komuniciranje in tudi vir zabave. Internet je koristen pripomoček tako doma kot v službi. Prek njega je mogoče prenašati filme in glasbo, igrati igre, poslušati radio, telefonirati, gledati televizijo, se pogovarjati prek videokonference itd. Ponudniki širokopasovnega dostopa do interneta v paketih ponujajo različne brezplačne ali plačljive storitve kot so elektronska pošta, protivirusni programi, prostor na strežniku za spletne strani, navidezna zasebna omrežja (VPN - Virtual Private Network), statični IP ipd. Internet uporablja že skoraj vsakdo in pri tem ni več pomembna starost končnega uporabnika.

Končni uporabniki iščejo vedno hitrejšo in zanesljivejšo povezavo, kar prispeva k vedno bolj raznoliki izbiri načinov dostopa do interneta, kar pa je odvisno od namena uporabe interneta. Slednji se med seboj razlikujejo po dosegu, hitrosti in načinu prenosa. V Sloveniji so storitve širokopasovnega dostopa dostopne preko bakrenega omrežja, kabelskega koaksialnega omrežja, fiksnega brezžičnega omrežja, mobilnega brezžičnega omrežja, zakupljenih vodov in optičnega omrežja. Vse bolj se uveljavljajo brezžične tehnologije, predvsem mobilne, saj se pojavljajo vedno boljši standardi, ki omogočajo vedno večje prenosne hitrosti.

Z razvojem interneta in brezžičnega dostopa do interneta se je začelo obdobje razvoja računalništva v oblaku. Vsi večji ponudniki digitalnih vsebin gradijo večje podatkovne centre, kjer imajo namen skladiščiti ponudbo filmov, nadaljevanj, glasbe itd. Končni uporabniki pa bodo imeli na voljo tudi nekaj gigabajtov prostora, kamor si bodo lahko naložili svoje vsebine in datoteke. Prednost računalništva v oblaku je v tem, da bodo končnemu uporabniku postale vsebine dostopne kjer koli in ne samo na trdem disku domačega računalnika.

Razširjenost širokopasovnega dostopa je eden glavnih kazalcev razvitosti trga elektronskih komunikacij.

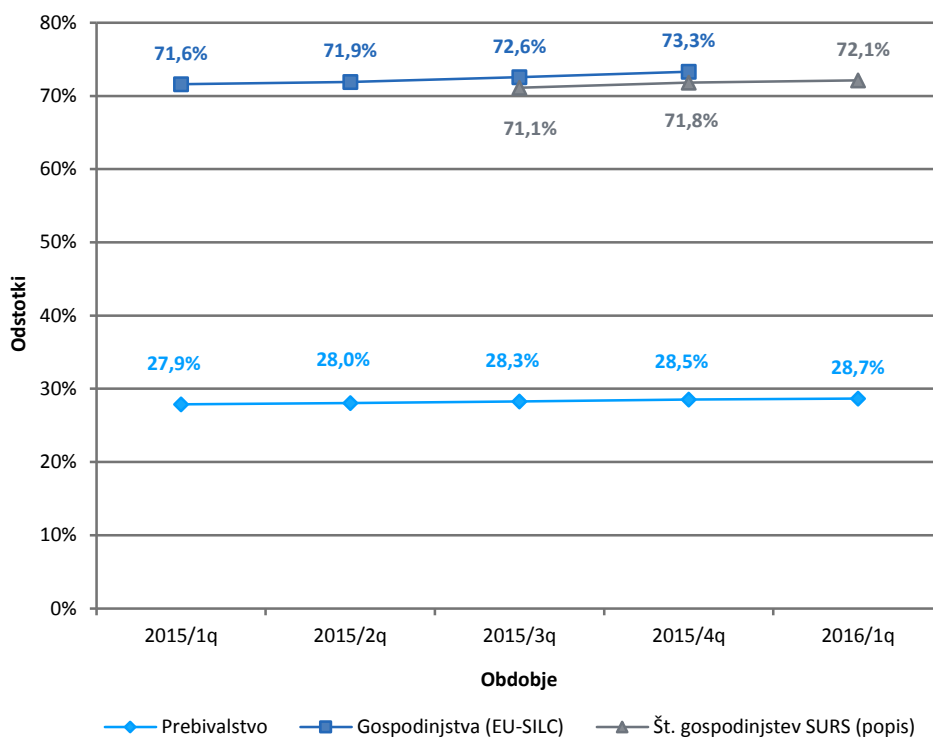
Ker se tudi Evropska komisija zaveda pomembnosti razvoja družbe, še posebej na področju elektronskih komunikacij, je 19.5.2010 v okviru strategije Evropa 2020 sprejela ambiciozno evropsko digitalno agendo, v kateri je določila vrsto ukrepov za spodbujanje digitalnega gospodarstva, pospeševanje prehoda na okolje visokih hitrosti in okrepitev enotnega spletnega trga. Te ukrepe morajo spremljati tudi enotni regulativni pristopi in učinkovito izvajanje regulativnih ukrepov. Izvajanje slednje naj bi močno prispevalo h gospodarski rasti Evropske unije, koristi digitalne dobe pa naj bi uživala celotna družba. Države članice unije so slednjo potrdile 31.5.2010. Agenda določa sedem prednostnih področij ukrepanja:

- ☞ vzpostavitev enotnega digitalnega trga;
- ☞ izboljšanje določanja standardov na področju informacijske in komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju: IKT) in interoperabilnosti;
- ☞ povečanje zaupanja v internet in okrepitev internetne varnosti;
- ☞ občutno povečanje hitrosti spletnega dostopa;
- ☞ spodbujanje raziskav in naložb na področju najsodobnejših IKT;
- ☞ širjenje digitalne pismenosti, znanj in vključevanja ter uporaba IKT za odziv na družbene izzive, kot so podnebne spremembe in staranje prebivalstva.

Agenda naj bi npr. prispevala k poenostavitvi elektronskega plačevanja in izdajanja računov ter močno spodbudila uporabo telemedicine in energetske učinkovitih tehnologij razsvetljave. Komisija v digitalni agendi predlaga 100 nadaljnjih ukrepov (od tega 31 zakonodajnih) na naštetih področjih.

Graf št. 15: Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa²³

Vir: AKOS, februar 2016

V prvem četrtnem letu 2016 sta se v primerjavi s preteklim četrtnem letom zvišali penetraciji fiksnega širokopasovnega dostopa tako glede na prebivalstvo kot tudi glede na gospodinjstva. Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa glede na prebivalstvo se je zvišala na 28,7%, medtem ko se je penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa glede na gospodinjstva (število gospodinjstev iz popisa 2015) zvišala na 72,1%.

Statistični urad Republike Slovenije je izvedel registrski popis v mesecu septembru za leto 2015, zato so v zgornjem grafu prikazane tudi vrednosti penetracije priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa glede na gospodinjstva iz tega popisa. Od prvega četrtnega leta 2016 naprej je agencija začela prikazovati samo vrednosti penetracije priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa glede na gospodinjstva iz tega popisa.

Kot smo omenili v Poročilu o razvoju trga elektronskih komunikacij za četrto četrtno leto 2013 agencija še naprej spremljala tudi penetracijo širokopasovnega dostopa do interneta, in sicer je ta glede na

²³ Eden pomembnejših kazalcev razvitosti trga elektronskih komunikacij je penetracija širokopasovnega dostopa, ki je izračunana kot število širokopasovnih rezidenčnih in poslovnih priključkov na število prebivalcev oz. gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

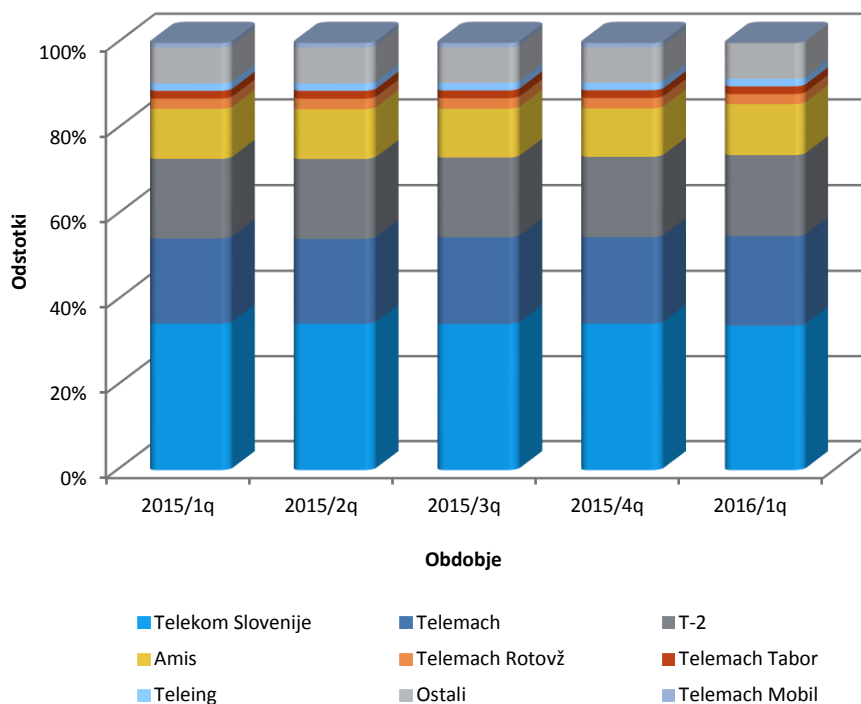

prebivalstvo konec prvega četrtertletja 2016 znašala 27,9%, medtem ko je glede na gospodinjstva (število gospodinjstev iz popisa 2015) znašala 70,3%. Penetracija širokopasovnega dostopa do interneta je nižja od penetracije fiksnega širokopasovnega dostopa, saj se pri izračunu upoštevajo samo fiksni priključki širokopasovnega dostopa do interneta, medtem ko se penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa izračuna na osnovi vseh širokopasovnih priključkov (poleg priključkov širokopasovnega dostopa do interneta tudi posameznih širokopasovnih priključkov IP telefonije in posameznih širokopasovnih priključkov IPTV).

Do tretjega četrtertletja 2012 je agencija računala penetracijo na podlagi širokopasovnih priključkov dostopa do interneta. Z letom 2012 je Evropska komisija od regulatorjev začela zbirati število vseh širokopasovnih priključkov in ne samo število priključkov dostopa do interneta ter na podlagi teh podatkov računa penetracijo širokopasovnega dostopa. Zato je agencija s četrtem četrtertletjem 2012 razširila vprašalnik za zbiranje četrletnih podatkov na sklop širokopasovnega dostopa in penetracijo, prav tako kot Evropska komisija, izračunala na podlagi omenjenih podatkov.

V Sloveniji so storitve širokopasovnega dostopa dostopne preko bakrenega omrežja, kableskega koaksialnega omrežja, fiksnega brezžičnega omrežja, mobilnega brezžičnega omrežja, zakupljenih vodov in optičnega omrežja. Vse bolj se uveljavljajo brezžične tehnologije, predvsem mobilne, saj se pojavljajo vedno boljši standardi, ki omogočajo vedno večje prenosne hitrosti.

Graf št. 16: Tržni deleži operaterjev fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta po številu priključkov

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	34,5	34,5	34,4	34,5	34,0
Telemach	19,9	19,8	20,2	20,2	20,9
T-2	18,6	18,6	18,6	18,7	18,9
Amis	11,7	11,6	11,4	11,3	11,9
Telemach Rotovž	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Telemach Tabor	1,8	1,9	1,8	1,8	1,8
Teleing	1,7	1,7	1,7	1,8	1,7
Ostali	8,4	8,4	8,3	8,3	8,4
Telemach Mobil*	1,0	1,0	1,0	1,0	

Vir: AKOS, junij 2016

* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Družba Telekom Slovenije d.d. je poslovanje zaključila z nižjim 34,0% tržnim deležem priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta, vendar je kljub temu ohranila vodilni položaj. Sledi ji družba Telemach d.o.o. z višjim 20,9% tržnim deležem, ki je svoj tržni delež med ostalimi zvišala zaradi zaključenega postopka združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Prav tako z višjim tržnim deležem, in sicer z 18,9% ji sledi družba T-2 d.o.o. Višji tržni delež je zabeležila tudi družba Amis d.o.o. in poslovanje zaključila z 11,9% tržnim deležem ter skupina ostalih alternativnih operaterjev, ki so dosegli 8,4% tržni delež. Nespremenjen tržni delež sta obdržali družbi Telemach Rotovž d.d. (2,4%) in Telemach Tabor d.d. (1,8%). Družba Teleing d.o.o. je dosegla 1,7% tržni delež, ki je v primerjavi s predhodnim četrtletjem nižji.

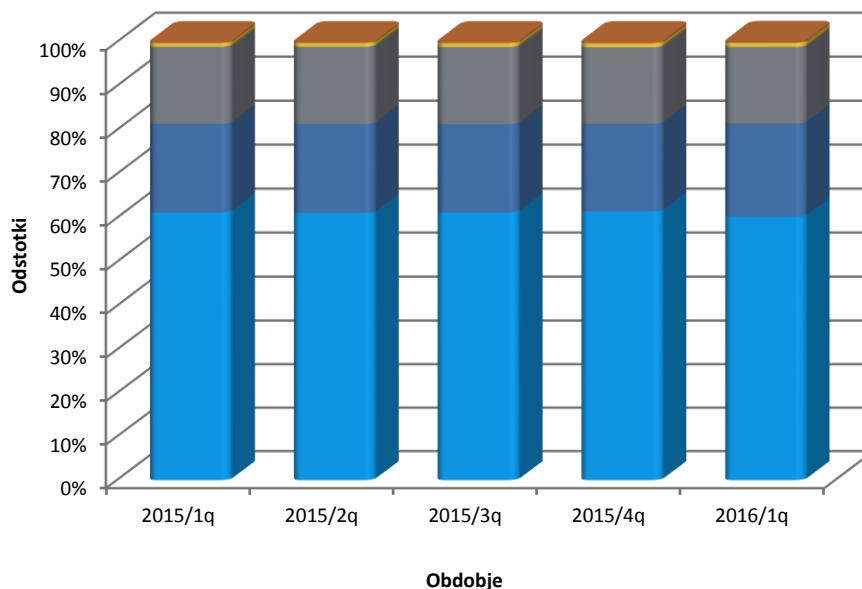
Število priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta se je v primerjavi s preteklim četrtletjem zvišalo za 0,4%. Upad števila teh priključkov so konec opazovanega četrtletja zabeležile družbe Telekom Slovenije d.d., Telemach Rotovž d.d., Telemach Tabor d.d. in Teleing d.o.o.

Alternativna operaterja Amis d.o.o. in T-2 d.o.o. sta glede na tržne deleže glede na število fiksnih širokopasovnih priključkov dostopa do interneta med prvimi štirimi operaterji. Oba operaterja imata možnost ponujanja svojih storitev zaradi veljavne regulatorne odločbe agencije na upoštevem trgu 4 "Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)" in 5 "Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)" preko omrežja družbe Telekom Slovenije d.d., saj družba Amis d.o.o. nima svojega omrežja in je odvisna od dostopa do omrežja družbe Telekom Slovenije d.d., medtem ko pa ima družba T-2 d.o.o. tudi svoje omrežje, ki ga v velikem delu kombinira z omrežjem družbe Telekom Slovenije d.d.

Zaradi veljavne regulacije se Slovenija glede na kazalce iz poročila Digitalne agende za Evropo, ki ga je pripravila Evropska komisija, pri primerjavi tržnih deležev števila priključkov širokopasovnega dostopa operaterja s prevladujočo tržno močjo (34%) in alternativnih operaterjev (66%) po podatkih konec drugega četrtletja 2015 uvršča na sedmo mesto držav članic EU, katerih alternativni operaterji imajo večji tržni delež od operaterja s prevladujočo tržno močjo. Evropsko povprečje za tržni delež števila priključkov širokopasovnega dostopa operaterja s prevladujočo tržno močjo znaša 41%, medtem ko za alternativne operaterje znaša 59%.

Graf št. 17: Tržni delež xDSL priključkov širokopasovnega dostopa do interneta po operaterjih

■ Telekom Slovenije ■ Amis ■ T-2 ■ Telemach ■ Ostali ■ Telemach Mobil

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	61,3	61,1	61,3	61,5	60,3
Amis	20,1	20,2	20,0	20,0	21,2
T-2	17,5	17,5	17,5	17,4	17,4
Telemach	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
Ostali	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Telemach Mobil*	0,1	0,1	0,1	0,1	

Vir: AKOS, junij 2016

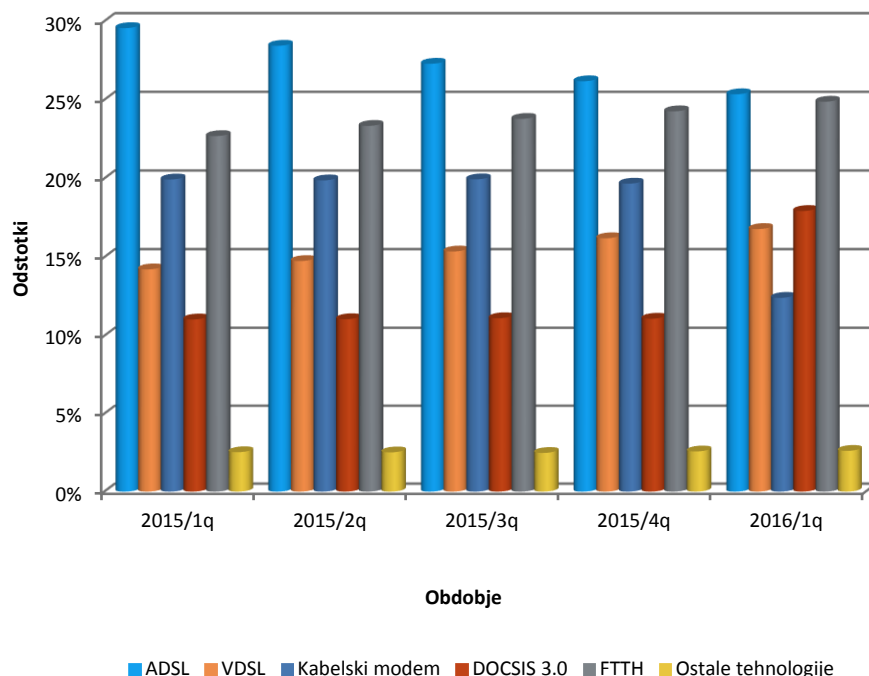
* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Družba Telekom Slovenije d.d. je konec prvega četrtertletja 2016 zaključila poslovanje z nižjim, in sicer 60,3% tržnim deležem xDSL priključkov. Sledi ji družba Amis d.o.o. z 21,2% tržnim deležem, ki je v primerjavi s predhodnim četrtertletjem višji. Družbe T-2 d.o.o. (17,4%), Telemach d.o.o. (1,0%) in skupina ostalih alternativnih operaterjev (0,1%) so obdržali nespremenjene tržne deleže. Kot je že uvodoma navedeno se je v prvem četrtertletju 2016 zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Posledično se pri družbi Telemach Mobil d.o.o. tržnega deleža ne prikazuje več, ker je ta zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o. Do spremembe tržnih deležev xDSL priključkov širokopasovnega dostopa do interneta v preteklih obdobjih je prišlo zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o.

Skupno število xDSL priključkov se je v primerjavi s preteklim četrtertletjem zmanjšalo za 0,1% na račun družb Telekom Slovenije d.d. in T-2 d.o.o.

Graf št. 18: Gibanje deležev fiksnih širokopasovnih tehnologij glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
ADSL	29,6	28,4	27,3	26,2	25,4
VDSL	14,2	14,8	15,4	16,2	16,8
Kabelski modem	19,9	19,9	19,9	19,7	12,4
DOCSIS 3.0	11,0	11,1	11,1	11,1	17,9
FTTH	22,7	23,3	23,8	24,3	24,9
Ostale tehnologije	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6

Vir: AKOS, junij 2016

V opazovanem četrletju je med priključki širokopasovnega dostopa do interneta s 25,4% tržnim deležem sicer še vedno prevladujoča ADSL tehnologija, vendar so se ji s 24,9% tržnim deležem zelo približali priključki širokopasovnega dostopa do interneta preko FTTH tehnologije. Slednji so se v primerjavi s preteklim četrletjem zvišali. Tržni delež priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko ADSL tehnologije se je glede na preteklo četrletje znižal, medtem ko se je tržni delež priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko VDSL tehnologije zvišal na 16,8%. Tretji najvišji tržni delež 17,9% pripada priključkom širokopasovnega dostopa do interneta preko DOCSIS 3.0. Posledično je nižji tržni delež priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko kablanskega modema brez priključkov DOCSIS 3.0 tehnologije, ki znaša 12,4%. Tržni delež priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko ostalih tehnologij kot so ethernet, fiksni brezžični dostop, dostop prek zakupljenih vodov je v primerjavi s preteklim letom ostal nespremenjen in znaša 2,6%. V preteklih četrletjih je prišlo do sprememb tržnih deležev priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko kablanskega modema, DOCSIS 3.0., ADSL in FTTH tehnologij zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o.

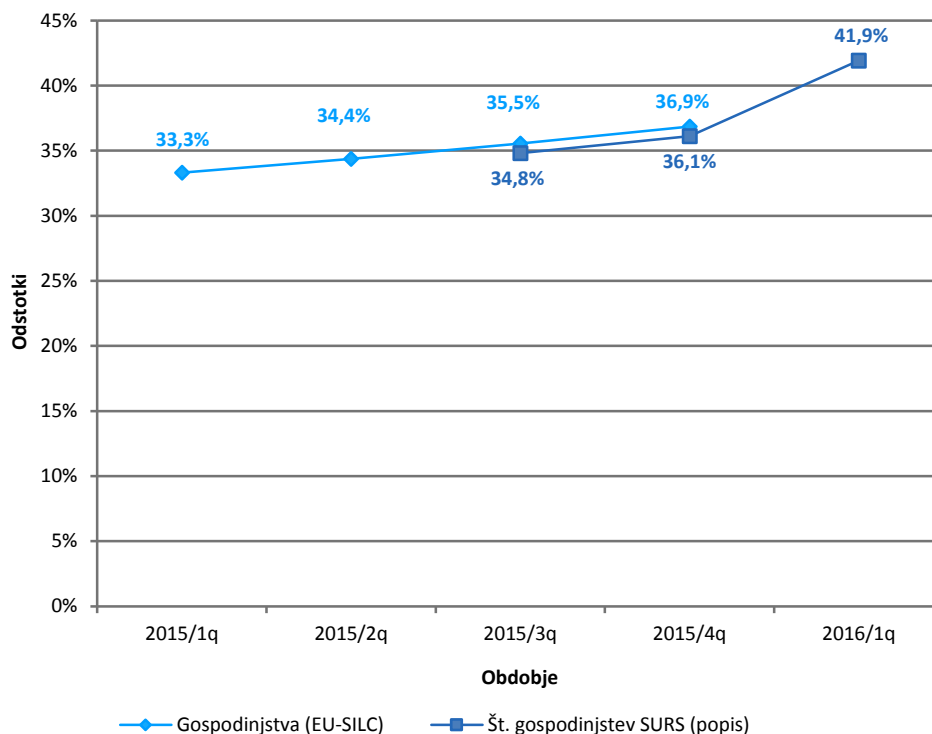

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Po podatkih konec drugega četrtertletja 2015 iz poročila Digitalne agende za Evropo, ki ga je pripravila Evropska komisija, je Slovenija nad evropskim povprečjem gledano tržni delež števila fiksnih priključkov širokopasovnega dostopa preko kableskega dostopa (vključno z DOCSIS 3.0) (SI: 30%, EU: 19%) kot tudi preko FTTH (SI: 24%, EU: 9%).

Graf št. 19: Penetracija NGA priključkov širokopasovnega dostopa do interneta²⁴

Vir: AKOS, februar 2016

V prvem četrtertletju 2016 se nadaljuje trend rasti penetracije NGA priključkov širokopasovnega dostopa do interneta glede na gospodinjstva. Konec opazovanega obdobja znaša penetracija glede na število gospodinjstev iz popisa 2015 41,9%. Zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o. je penetracije NGA priključkov širokopasovnega dostopa do interneta za pretekla obdobja višja.

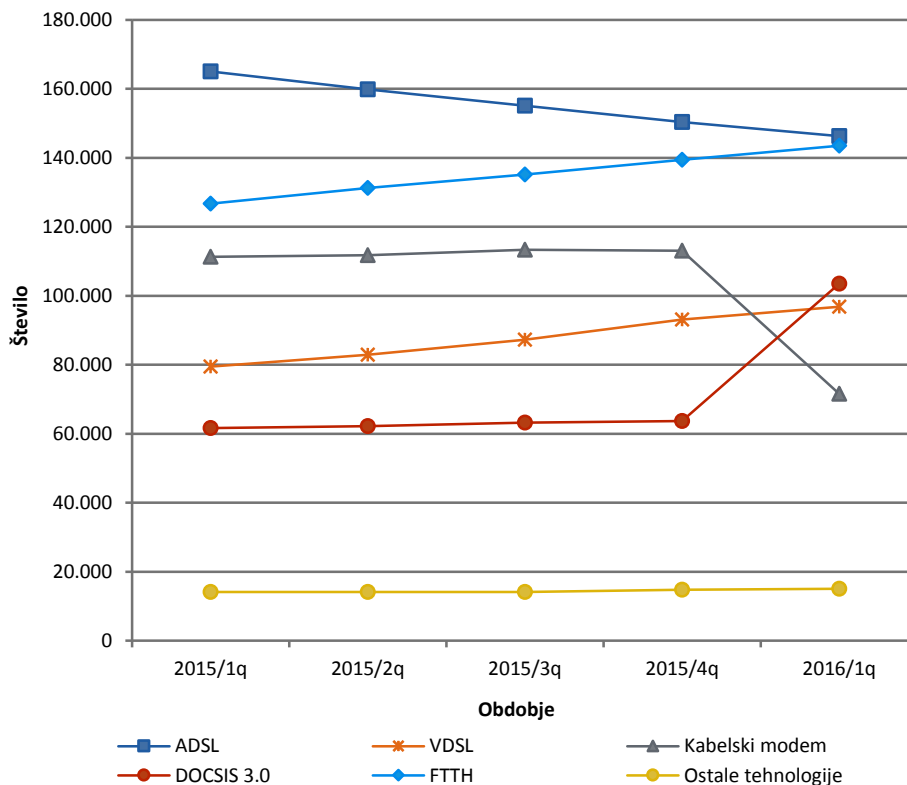
Statistični urad Republike Slovenije je izvedel registrski popis v mesecu septembru za leto 2015, zato so v zgornjem grafu prikazane tudi vrednosti penetracije NGA priključkov širokopasovnega dostopa do interneta glede na gospodinjstva iz tega popisa. Od prvega četrtertletja 2016 naprej je agencija začela prikazovati samo vrednosti penetracije NGA priključkov širokopasovnega dostopa do interneta glede na gospodinjstva iz tega popisa.

Omenimo še dejstvo, da je po podatkih konec drugega četrtertletja 2015 iz istega poročila Slovenija nad evropskim povprečjem tudi pri tržnih deležih NGA priključkov širokopasovnega dostopa (FTTH, FTTB, VDSL, Docsis 3.0 in drugi NGA) glede na vse fiksne širokopasovne priključke (SI: 50%, EU: 35%).

²⁴ Penetracija NGA priključkov je izračunana kot število rezidenčnih in poslovnih VDSL, DOCSIS 3.0 in FTTH priključkov na število gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

Graf št. 20: Trend gibanja števila priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko različnih tehnologij

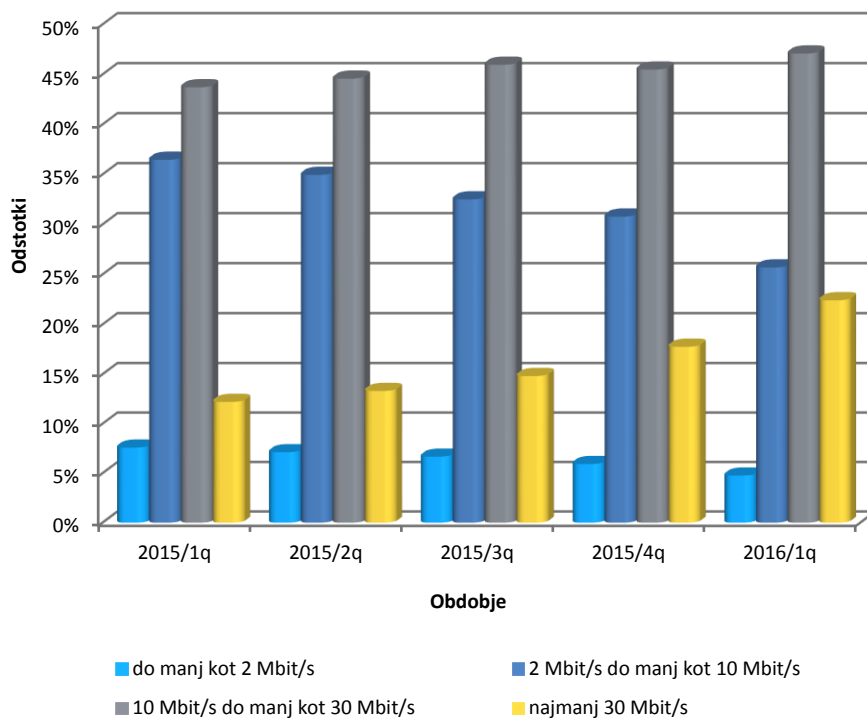

Vir: AKOS, februar 2016

Konec opazovanega četrtertletja je največ priključkov širokopasovnega dostopa do interneta zabeležila ADSL tehnologija, vendar ti priključki ves čas upadajo. Število teh se je glede na preteklo četrtertletje zmanjšalo za 2,8%. Sledijo jim priključki širokopasovnega dostopa do interneta preko FTTH tehnologije, ki so se v istem obdobju zvečali za 2,9%. Število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko DOCSIS 3.0 tehnologije se je zvečalo za kar 62,5%, h katerim je največji porast števila teh priključkov prispevala družba Telemach d.o.o. Število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko VDSL tehnologije se je zvečalo za 4,1%. Prav tako se je zvečalo tudi število priključkov preko ostalih tehnologij, kot so ethernet, fiksni brezžični dostop, dostop prek zakupljenih vodov, in sicer za 1,9%. Število priključkov preko kablanskega modema brez priključkov DOCSIS 3.0. se je zmanjšalo za 36,6%. Do spremembe števila priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko navedenih tehnologij (razen VDSL tehnologije) v preteklih obdobjih prišlo zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o.

Graf št. 21: Tržni deleži priključkov fiksne širokopolovnega dostopa do interneta glede na hitrost dostopa

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
do manj kot 2 Mbit/s	7,6	7,1	6,7	5,9	4,8
2 Mbit/s do manj kot 10 Mbit/s	36,5	35,0	32,5	30,8	25,7
10 Mbit/s do manj kot 30 Mbit/s	43,7	44,6	46,0	45,5	47,1
najmanj 30 Mbit/s	12,2	13,3	14,8	17,8	22,4

Vir: AKOS, junij 2016

Tudi v prvem četrtletju 2016 se je tako kot preteklo četrtletje največ uporabnikov odločalo za hitrosti širokopolovnega dostopa do interneta od 10 Mbit/s do manj kot 30 Mbit/s, katerih tržni delež je višji glede na obdobje poprej in je znašal 47,1%. Nižji tržni delež so zabeležili uporabniki, ki se odločajo za hitrosti od 2 Mbit/s do manj kot 10 Mbit/s in je znašal 25,7%. Najvišjo porast tržnega deleža glede na predhodno četrtletje so zabeležili uporabniki, ki se odločajo za hitrosti najmanj 30 Mbit/s in več, saj se je tržni delež zvečal za 4,6% točke in znaša 22,4%. Najmanjši 4,8% tržni delež, ki je v primerjavi s preteklim četrtletjem nižji, so zabeležili uporabniki, ki se odločajo za hitrosti do manj kot 2 Mbit/s. Do sprememb tržnih deležev hitrosti priključkov širokopolovnega dostopa do interneta za pretekla obdobja je prišlo zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o.

Iz poročila Digitalne agende za Evropo, ki ga je pripravila Evropska komisija, je Slovenija po podatkih konec drugega četrtletja 2015 nad evropskim povprečjem gledano tržni delež števila fiksnih priključkov širokopolovnega dostopa za hitrosti do manj kot 2 Mbit/s (SI: 4%, EU: 2%) in hitrosti od 2 Mbit/s do manj kot 10 Mbit/s (SI: 30%, EU: 23%), vendar manj kot konec leta 2014.

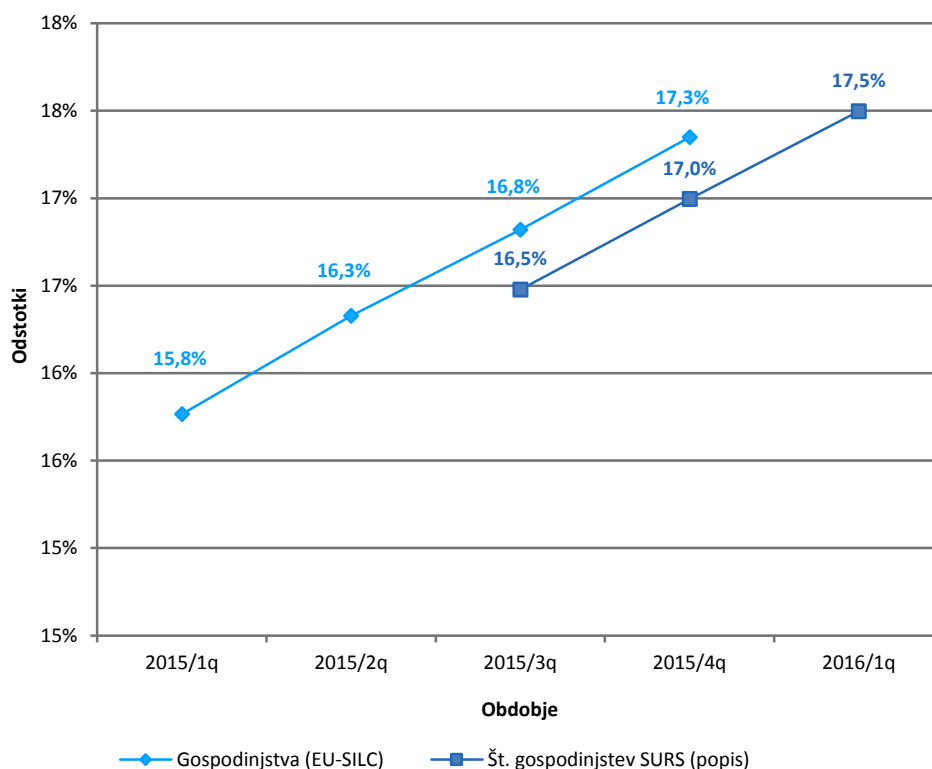

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi regulatornih odločb agencije je operaterjem omogočen širokopasovni dostop tudi do optičnega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. po posameznih priključkih. Tako je operaterjem, ki nimajo svojega lastnega omrežja ali pa ga imajo le deloma zgrajeno, omogočeno nudenje širokopasovnih storitev preko optičnega omrežja končnim uporabnikom na celotnem ozemlju države in konkuriranje na maloprodajnem trgu. Konkurenčne razmere na maloprodajnem trgu imajo pozitivne učinke za končne uporabnike, saj imajo večjo možnost izbire tako glede vrste, kvalitete in cene storitev.

Graf št. 22: Penetracija FTTH priključkov²⁵

Vir: AKOS, februar 2016

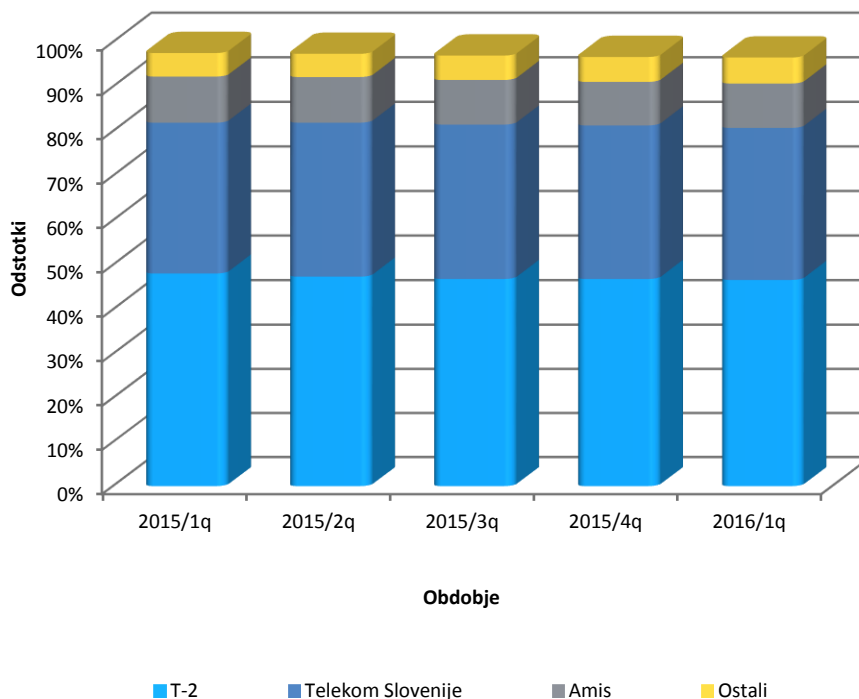
Trend rasti penetracije FTTH priključkov na gospodinjstava (iz popisa 2015) je prisoten tudi v opazovanem četrtletju. V primerjavi s predhodnim četrtletjem se je povečala za 0,5% točke in znaša 17,5%. Do sprememb vrednosti penetracije FTTH priključkov na gospodinjstva za pretekla obdobja je prišlo zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o.

Statistični urad Republike Slovenije je izvedel registrski popis v mesecu septembru za leto 2015, zato so v zgornjem grafu prikazane tudi vrednosti penetracije FTTH priključkov glede na gospodinjstva iz tega popisa. Od prvega četrtletja 2016 naprej je agencija začela prikazovati samo vrednosti penetracije FTTH priključkov glede na gospodinjstva iz tega popisa.

²⁵ Penetracija FTTH priključkov je izračunana kot število rezidenčnih in poslovnih FTTH priključkov na število gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

Graf št. 23: Tržni deleži ponudnikov optike do doma (FTTH) glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
T-2	48,1	47,4	46,9	46,9	46,7
Telekom Slovenije	33,8	34,5	34,6	34,5	34,1
Amis	10,4	10,2	10,0	9,8	10,0
Telemach	2,4	2,6	3,0	3,3	3,5
Ostali	5,3	5,2	5,5	5,6	5,8

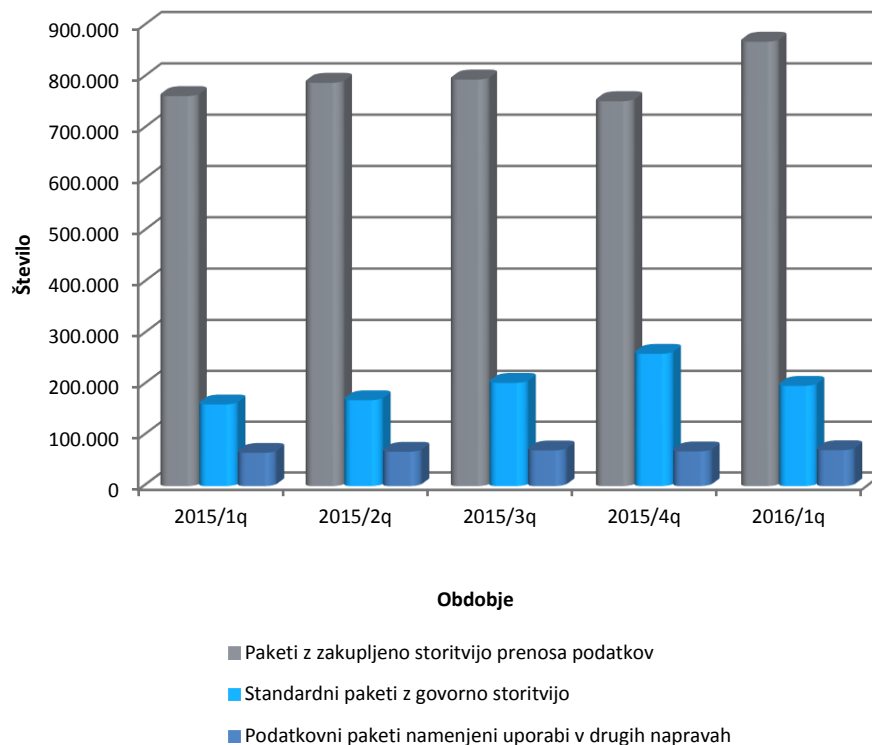
Vir: AKOS, junij 2016

Družba T-2 d.o.o. je s 46,7% tržnim deležem priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko optike konec prvega četrtnetja 2016 obdržala vodilni položaj. Tako družbi T-2 d.o.o. kot tudi družbi Telekom Slovenije d.d. se je tržni delež v primerjavi s preteklim četrtnetjem znižal. Družba Telekom Slovenije d.d. je poslovanje zaključila s 34,1% tržnim deležem. Z višjim tržnim deležem glede na četrtnetje poprej je poslovanje zaključila družba Amis d.o.o., ki je znašal 10,0%. Prav tako se je zvišal tržni delež tudi družbi Telemach d.o.o., katere tržni deleži so po novem prikazani v zgornji tabeli (ločeni od skupine ostalih alternativnih operaterjev). Skupina ostalih alternativnih operaterjev je konec opazovanega četrtnetja zaključila s 5,8% tržnim deležem. Zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o. je prišlo za pretekla obdobja tudi do sprememb tržnih deležev priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko optike.

Rast števila priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko optike so tudi opzovano četrtnetje zabeležile vse družbe. V primerjavi s preteklim četrtnetjem je število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko optike višje za 2,9%.

Graf št. 24: Mobilni širokopasovni dostop do interneta²⁶

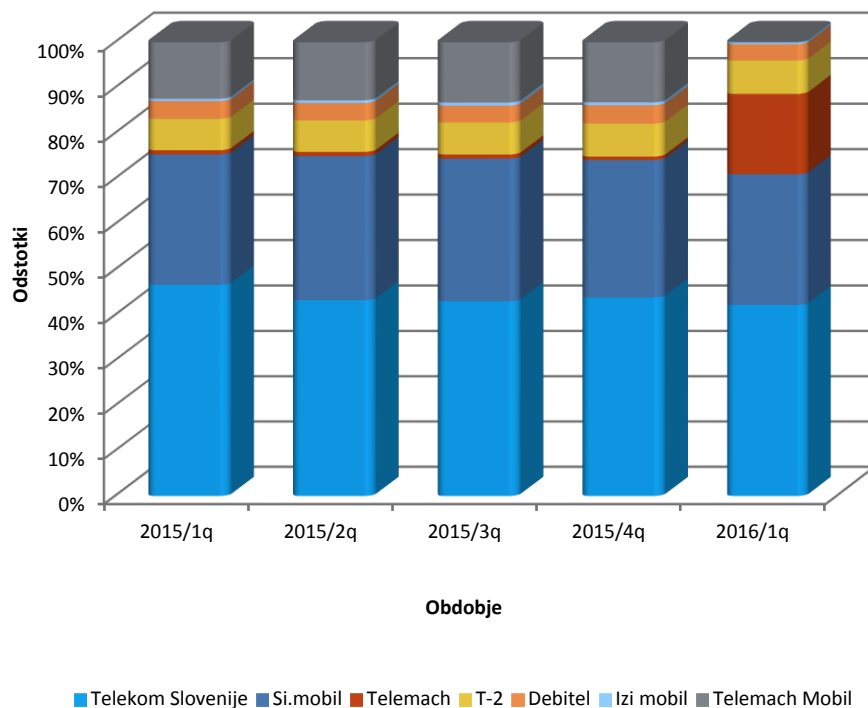
Vir: AKOS, junij 2016

Število uporabnikov vseh paketov mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta se je tudi konec prvega četrtletja 2016 zvečalo, in sicer za 5,1%. Rast so zabeležili paketi z zakupljeno količino prenosa podatkov za 15,4%, medtem ko so paketi namenjeni uporabi v drugih napravah zabeležili rast za 3,4%. Standardni paketi z govorno storitvijo so zabeležili upad za 24,2%.

²⁶ Podatki, ki se nanašajo na širokopasovni dostop do interneta, ne vključujejo storitev kot so dostop uporabnikov do lastnih spletnih portalov mobilnega operaterja, uporabe elektronske pošte, SMS, MMS ter govornih storitev operaterja. **Standardni paketi z govorno storitvijo** so paketi (aktivne SIM kartice), ki lahko poleg govorne storitve omogočajo tudi storitev prenosa podatkov, pri čemer pa ti ne vključujejo zakupljenih količin prenosa podatkov. **Podatkovni paketi namenjeni uporabi v drugih napravah** so paketi (aktivne SIM kartice), ki so namenjeni uporabi storitve prenosa podatkov v drugih napravah (npr. osebni, prenosni oz. tablični računalnik ipd.). **Paketi z zakupljeno storitvijo prenosa podatkov** so paketi (aktivne SIM kartice), pri katerih je bila storitev prenosa podatkov zakupljena dodatno. V to kategorijo prav tako sodijo paketi z zakupljenimi količinami, ki poleg zakupljenih količin govorne storitve vključujejo tudi storitev prenosa podatkov. Končni uporabniki morajo izpolnjevati kriterij, po katerem so v zadnjih 90 dneh vsaj enkrat uporabljali mobilni širokopasovni dostop do interneta v 3G in naprednejših omrežjih.

Graf št. 25: Tržni deleži ponudnikov mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	46,7	43,2	43,0	43,8	42,2
Si.mobil	28,6	31,7	31,4	30,3	28,8
Telemach	0,9	0,9	0,9	0,8	17,7
T-2	6,9	6,9	7,0	7,2	7,3
Debitel	3,9	3,8	3,7	4,0	3,6
Izi mobil	0,5	0,6	0,7	0,6	0,4
Telemach Mobil*	12,4	12,8	13,3	13,2	

Vir: AKOS, junij 2016

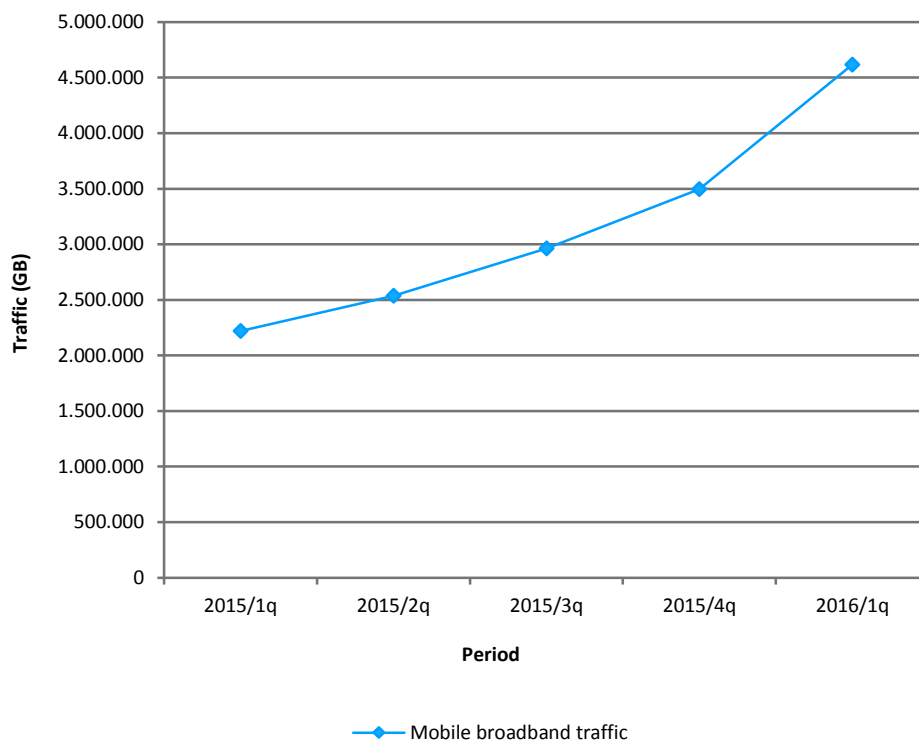
* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Iz zgornje tabele je razvidno, da ima družba Telekom Slovenije d.d. konec prvega četrletja 2016 najvišji tržni delež uporabnikov mobilnega širokopasovnega dostopa, ki je znašal 42,2%. Njen tržni delež se je v primerjavi s predhodnim četrletjem znižal. Prav tako se je znižal tudi tržni delež družbe Si.mobil d.d., in sicer na 28,8%. Družbi Telemach Mobil d.o.o. se tržni delež ne prikazuje več, saj se je zaključil postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Ta je zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o., ki se je zvečal na 17,7%. Prav tako se je tržni delež zvečal tudi družbi T-2 d.o.o. na 7,3%. Družbi Debitel d.d. se je tržni delež znižal na 3,6% in družbi Izi mobil d.d. na 0,4%.

Število uporabnikov mobilnega širokopasovnega dostopa se je v opazovanem četrletju zvečalo družbam Telekom Slovenije d.d. in T-2 d.o.o.

Graf št. 26: Promet mobilnega širokopasovnega dostopa²⁷

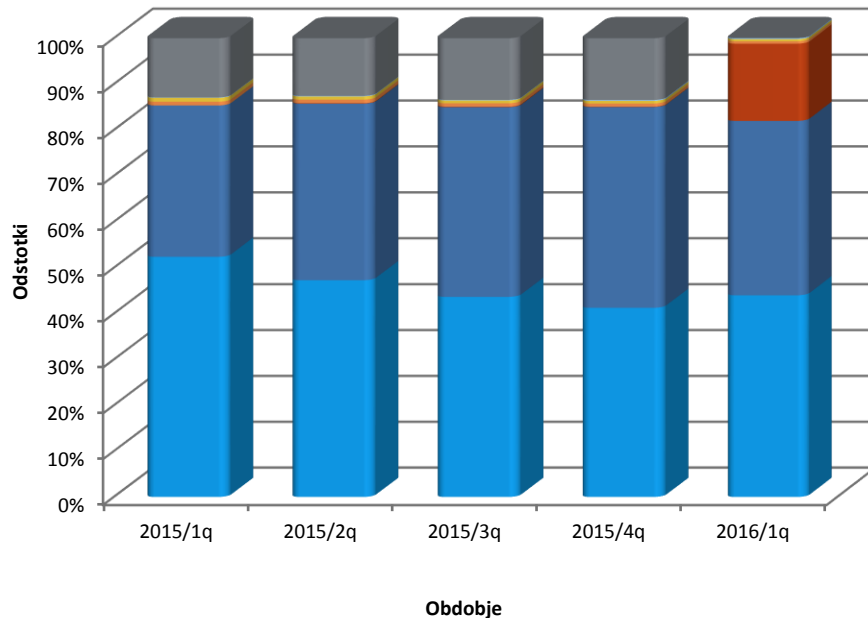
Vir: AKOS, februar 2016

Rast podatkovnega prometa v 3G in naprednejših omrežjih na mobilnem širokopasovnem dostopu se nadaljuje. V primerjavi s preteklim četrtletjem je ta višji za 32,1%.

²⁷ Graf Promet mobilnega širokopasovnega dostopa prikazuje količino podatkovnega prometa v 3G in naprednejših omrežjih na mobilnem širokopasovnem dostopu, ki vključuje ves mobilni širokopasovni promet (k uporabniku in od njega, npr. promet mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta, mobilne TV, dostopa do interneta poslovnih sistemov, M2M komunikacij, e-pošte itd.) in ne samo promet mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta, ne glede na način zaračunavanja. Drugače povedano vključuje podatkovni promet mobilnih storitev, ki se zaračunava po količini in podatkovni promet vseh preostalih mobilnih storitev, katerih promet se ne zaračunava po količini podatkov, temveč se zaračunava sama storitev kot taka (npr. storitev mobilne TV, ki ustvari veliko prometa, vendar se ta ne zaračunava, ker se zaračunava storitev sama).

Graf št. 27: Tržni deleži opravljenega mobilnega širokopasovnega prometa po operaterjih

■ Telekom Slovenije ■ Si.mobil ■ Telemach ■ Debitel ■ T-2 ■ Izi mobil ■ Telemach Mobil

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	52,4	47,3	43,6	41,3	44,0
Si.mobil	33,0	38,5	41,3	43,8	38,0
Telemach	0,0	0,1	0,1	0,1	16,8
Debitel	0,8	0,8	0,7	0,7	0,5
T-2	0,9	0,7	0,6	0,6	0,5
Izi mobil	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Telemach Mobil*	12,9	12,6	13,4	13,5	

Vir: AKOS, junij 2016

* Postopek združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. se je zaključil dne 3.2.2016.

Najvišji tržni delež opravljenega mobilnega prometa je konec opazovanega obdobja dosegla družba Telekom Slovenije d.d., in sicer 44,0%. Družbi Si.mobil d.d. se je tržni delež znižal na 38,0%. Zvišanje tržnega deleža je zabeležila družba Telemach d.o.o., med ostalim tudi na račun zaključenega postopka združevanja družb Telemach d.o.o. in Telemach Mobil d.o.o. Tržni delež družbe Telemach Mobil d.o.o. je zajet v tržnem deležu družbe Telemach d.o.o., ki tako znaša 16,8%. Družbi Debitel d.d. in T-2 d.o.o. sta poslovanje zaključili z istim, in sicer 0,5% tržnim deležem, ki je v primerjavi s preteklim četrtletjem nižji pri obeh družbah. Družba Izi mobil d.d. je ohranila isti tržni delež (0,2%).

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

4. Televizija

V današnjem času zelo težko najdemo dom, ki nima televizije, zato se za njeno prihodnost ni bati. Med uporabniki je zelo priljubljena in tako kot storitev dostopa do interneta prenaša veliko količino informacij zelo široki množici po celem svetu. Končni uporabniki pa niso več zadovoljni le z osnovnimi programi, temveč od ponudnikov pričakujejo razgibane programske sheme, kakovostno in zanesljivo storitev ter napredne dodatne storitve. Prihod digitalne in IP televizije je omogočil prenos programov s HD signalom. HDTV sprejemniki imajo predvsem višjo ločljivost od standardne in omogočajo kakovostnejši prikaz video signala oz. sprejem programov v visoki ločljivost (HD - High Definition TeleVision). Razvoj televizije se še ni ustavil, kar dokazujejo vedno nove inovacije in tehnološke izboljšave na tem področju.

Razvoj televizije spodbuja tudi dejstvo, da se spreminja kultura gledanja televizije. Ljudje imamo vedno več možnosti različnega dostopanja do novic in drugih informacij (televizija, časopisi, internet, izmenjava novic na socialnih omrežjih ipd.), ki nas zanimajo. Tako postaja internet kot vir novic vedno bolj priljubljen zlasti pri mlajših osebah. Ljudje imamo na razpolago vedno manj časa, zato si ga racionalneje prerazporedimo tako, da poiščemo najbolj ustrezen vir novic skladno s svojimi potrebami in interesi, takrat ko imamo čas. Na takšen način se prosto odločamo, kdaj, kje in na kakšen način bomo pridobili novice oz. informacije. Obenem si zaradi hitrega tempa življenja ter posledično pomanjkanja prostega časa prilagajamo tudi ogled filmov, razvedrilnih oddaj, športnih dogodkov in podobno. Temu operaterji digitalne televizije sledijo z omogočanjem interaktivnosti kot npr. video na zahtevo, storitev snemanja programov (snemalnik), storitev časovnega zamika (kasnejše predvajanje TV vsebin), povezava računalnika s televizijskim sprejemnikom itd.

Cilj operaterjev digitalne televizije je ponuditi končnim uporabnikom kakovostne in zanesljive storitve ter napredne dodatne storitve, in s tem tudi njihovega zvečanja tržnega deleža. Ponudbe prilagajajo uporabnikom tako, da bodo vsebine gledali takrat ko želijo, kjerkoli in kadarkoli. Storitve se vse bolj prilagajajo posamezniku, obenem pa je poudarek na vse večjem povezovanju računalnika s televizijskim zaslonom. Navedenemu se prilagajajo tudi spletni ponudniki videoposnetkov. Vsebine spletnih videoportalov vedno bolj temeljijo na filmih, nadaljevanjih, oddajah in novih vsebinah, ki jih lahko uporabniki gledajo prek računalnika na televizijskem sprejemniku.

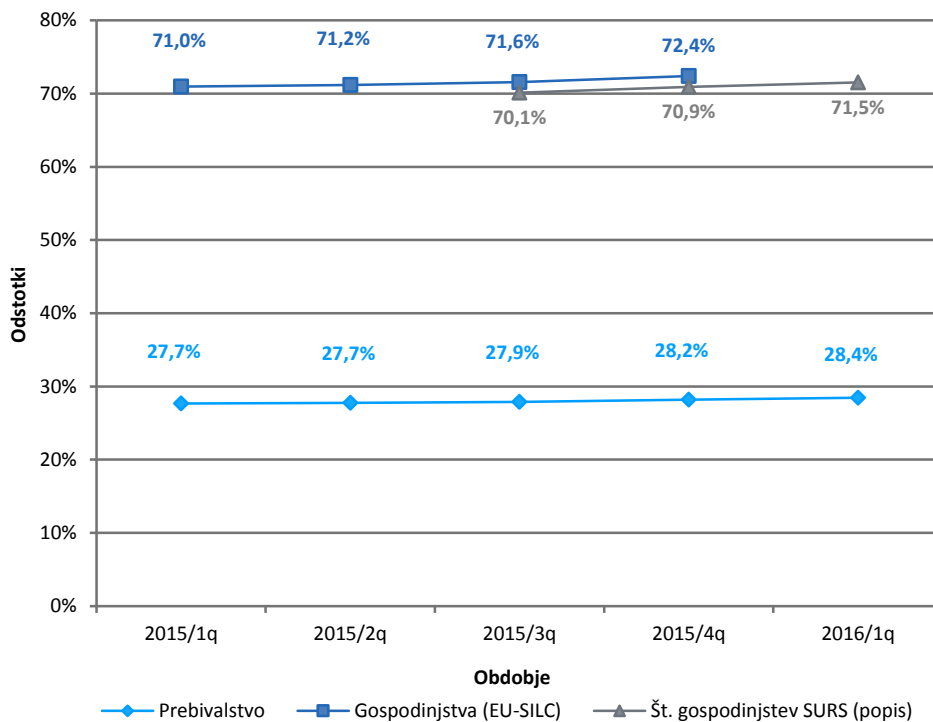
V opazovanem obdobju je ameriški spletni ponudnik filmskih in televizijskih vsebin Netflix svojo storitev razširil še v 130 držav med drugimi tudi v Slovenijo. Netflix se je v nekaj letih vzpostavil kot eden vodilnih ponudnikov filmov in drugih video vsebin prek spleta, z razvojem širokopasovnega interneta, pa je uporabnikom ponudil tudi pretakanje video vsebin v živo brez da bi te video vsebine naložili na trde diske svojih naprav. Na ameriškem trgu je Netflix s svojo ponudbo tudi močno spremenil navade gledalcev, kateri se sedaj sami odločajo kdaj si vzamejo čas za ogled video vsebin.²⁸

V spodaj objavljenih grafih in tabelah v zvezi s sklopom televizije so zajeti izključno podatki, ki so jih poročali operaterji in posledično niso zajeti deleži brezplačne satelitske televizije v povezavi s prostodostopnimi TV programi in platforma prizemne televizije.

²⁸ Navedbe tiskanih medijev januar – marec 2016

Graf št. 28: Penetracija priključkov fiksne televizije²⁹

Vir: AKOS, februar 2016

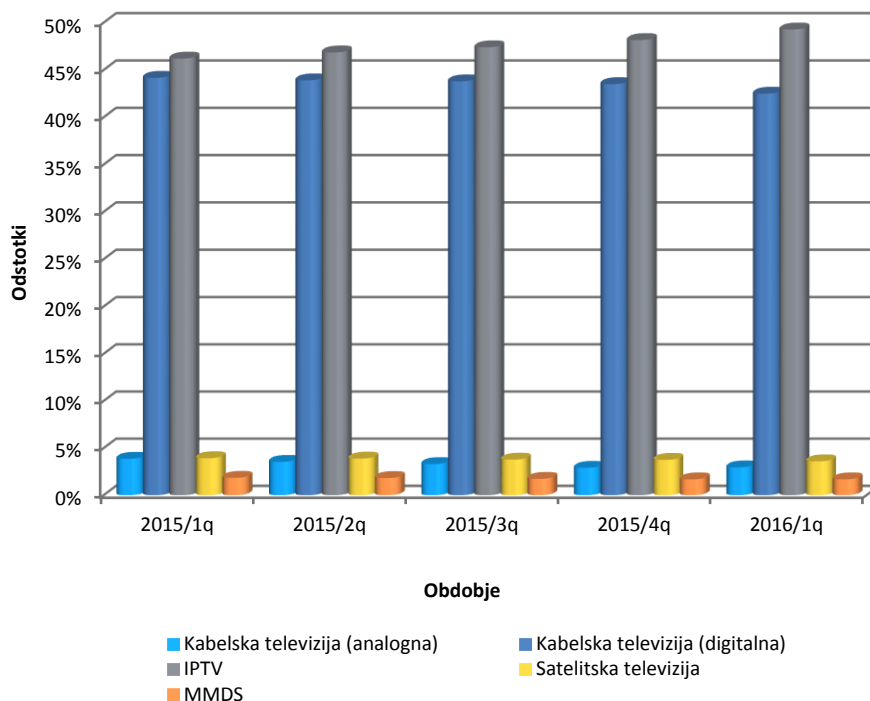
Penetraciji priključkov fiksne televizije glede na prebivalstvo kot tudi na gospodinjstva sta se v primerjavi s preteklim četrletjem zvišali. Penetracija priključkov fiksne televizije glede na prebivalstvo se je zvišala na 28,4%, medtem ko se je penetracija priključkov fiksne televizije glede na gospodinjstva (število gospodinjstev iz popisa 2015) zvišala na 71,5%.

Statistični urad Republike Slovenije je izvedel registrski popis v mesecu septembru za leto 2015, zato so v zgornjem grafu prikazane vrednosti penetracije priključkov fiksne televizije glede na gospodinjstva iz tega popisa. Od prvega četrletja 2016 naprej je agencija začela prikazovati samo vrednosti penetracije priključkov fiksne televizije glede na gospodinjstva iz tega popisa.

²⁹ Penetracija priključkov fiksne televizije je izračunana kot število televizijskih rezidenčnih in poslovnih priključkov na število prebivalcev oz. gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

Graf št. 29: Tržni deleži televizijskih priključkov po tehnologijah

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Kabelska televizija	48,0	47,4	47,1	46,4	45,4
Kabelska televizija (analogna)	3,9	3,5	3,3	2,9	3,0
Kabelska televizija (digitalna)	44,2	43,9	43,8	43,5	42,5
IPTV	46,2	46,9	47,4	48,2	49,3
Satelitska televizija	3,9	3,9	3,8	3,8	3,6
MMDS	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7

Vir: AKOS, junij 2016

Najvišji tržni delež so konec prvega četrletja 2016 zabeležili priključki IP televizije, katerih tržni delež je znašal 49,3%. Tržni delež priključkov kableske televizije je tudi v opazovanem četrletju zabeležil upad. Njegova vrednost je tako znašala 45,4%. Tržni delež MMDS tehnologije je v primerjavi s preteklim četrletjem ostal nespremenjen (1,7%). Tržni delež satelitske televizije pa se je znižal na 3,6%.

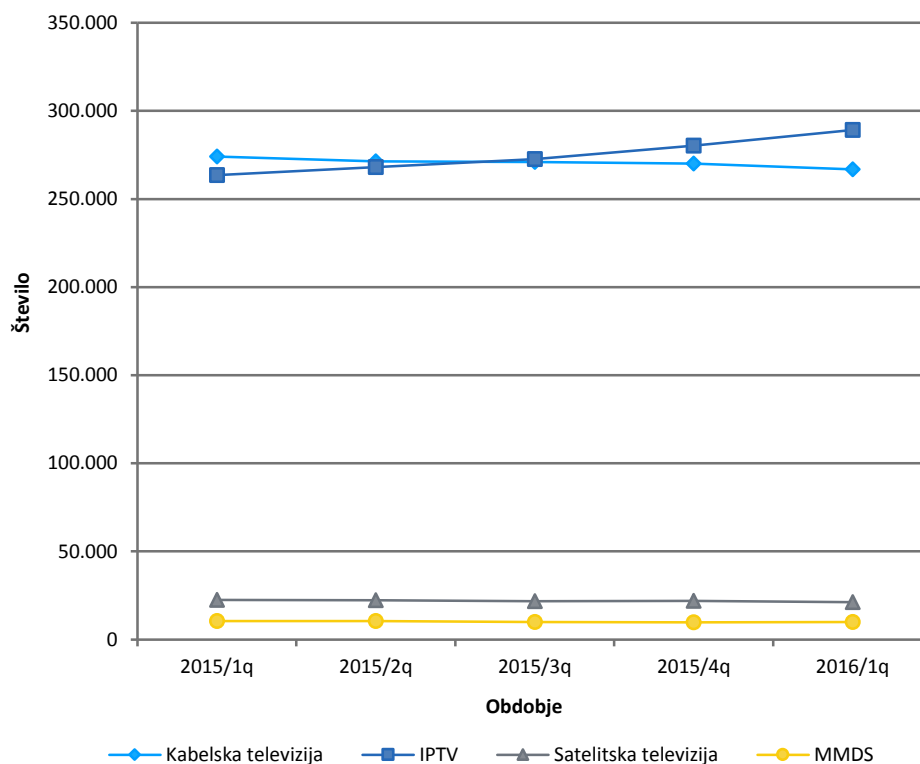
Omenimo tudi dejstvo, da je Slovenija po podatkih za julij 2014 iz poročila Digitalne agende za Evropo, ki ga je pripravila Evropska komisija, uvrščena na tretje mesto po penetraciji priključkov IP televizije glede na gospodinjstva nad evropskim povprečjem (SI: 29%, EU: 13,6%) in da je nad evropskim povprečjem po penetraciji priključkov kableske televizije glede na gospodinjstva (SI: 31,4%, EU: 23,5%).

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Graf št. 30: Trend gibanja števila televizijskih priključkov preko različnih tehnologij

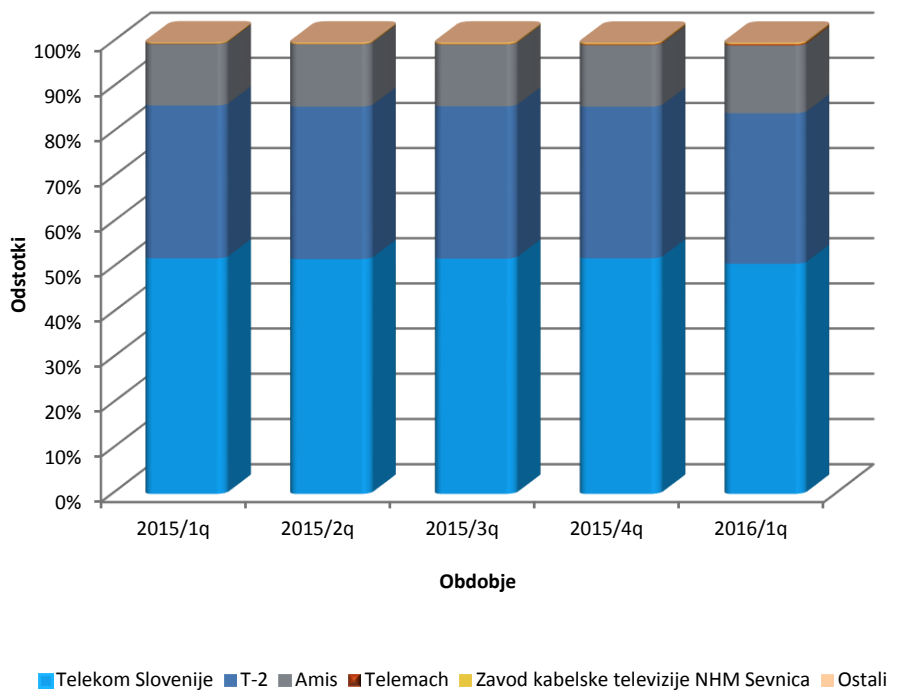

Vir: AKOS, februar 2016

Število vseh televizijskih priključkov je v primerjavi s koncem leta 2015 večje za 0,9%. Zvečanje števila televizijskih priključkov je rezultat povečanja števila priključkov IP televizije in v manjšem številu televizijskih priključkov MMDS tehnologije. Število priključkov IP televizije je višje za 3,2%, medtem ko je število televizijskih priključkov preko MMDS tehnologije višje za 0,7%. Število televizijskih priključkov kableske televizije se je zmanjšalo za 1,2%. Prav tako se je zmanjšalo tudi število televizijskih priključkov preko satelitske tehnologije, in sicer za 3,3%.

Graf št. 31: Tržni deleži ponudnikov storitev IP televizije

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telekom Slovenije	52,1	51,9	52,0	52,1	50,9
T-2	33,9	33,8	33,8	33,6	33,4
Amis	13,7	13,8	13,7	13,7	15,0
Telemach	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Zavod kablanske televizije NHM Sevnica	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Ostali	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2

Vir: AKOS, junij 2016

Zvišanje tržnega deleža priključkov IP televizije sta konec prvega četrtertletja 2016 zabeležili družbi Amis d.o.o., kateri se je zvišal na 15,0% in Telemach d.o.o., ki je zabeležil 0,3% tržni delež. Z najvišjim tržnim deležem IP televizije 50,9%, ki je v primerjavi s četrtertletjem poprej nižji, je poslovanje zaključila družba Telekom Slovenije d.d. Sledi ji družba T-2 d.o.o. z nižjim 33,4% tržnim deležem. Z nespremenjenim tržnim deležem so opazovano obdobje zaključili družba Zavod kablanske televizije NHM Sevnica (0,2%) in skupina ostalih alternativnih operaterjev (0,2%).

Rast števila priključkov IP televizije so konec prvega četrtertletja 2016 zabeležile vse družbe. Število priključkov IP televizije se je v primerjavi s predhodnim četrtertletjem zvišalo za 3,2%.

Tudi alternativnim operaterjem, ki ponujajo IP televizijo, je na podlagi veljavnih regulatornih odločb na upoštevem trgu 4 "Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)" in 5 "Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)" izdanih s strani agencije dana možnost ponudbe poleg širokopasovnega dostopa do interneta tudi drugih širokopasovnih storitev končnim uporabnikom v Sloveniji ter tako tudi konkuriranje na

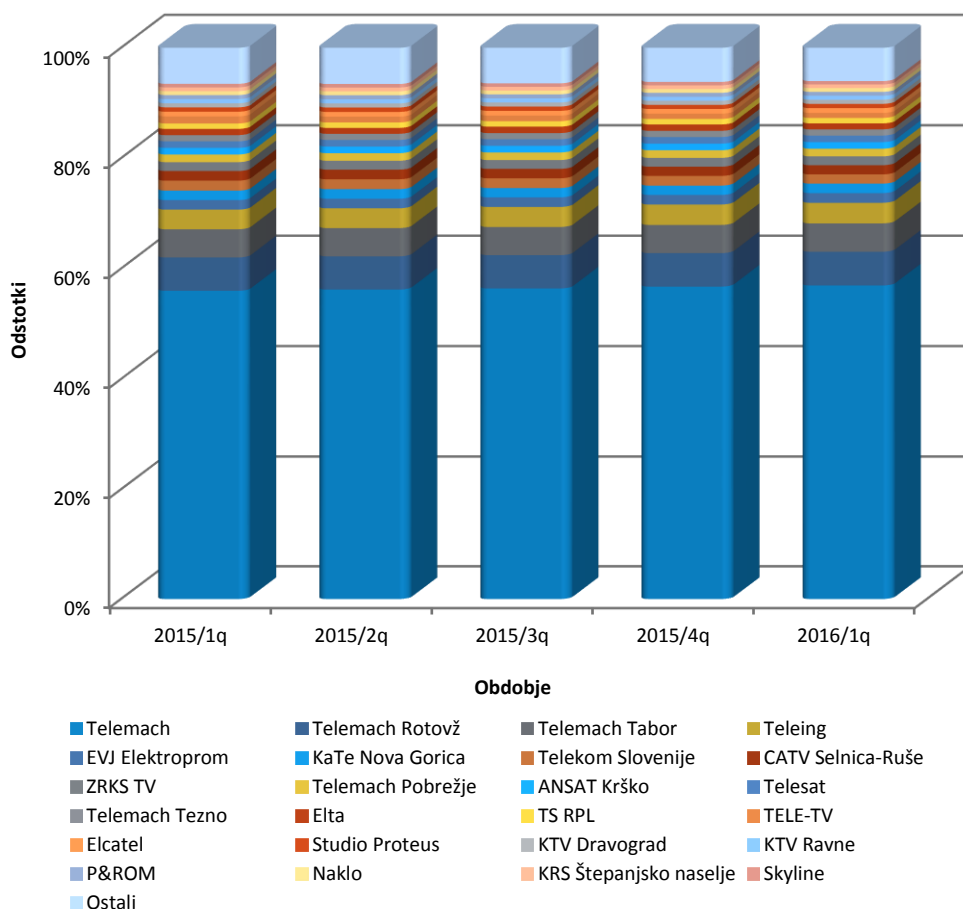

maloprodajnem trgu. Za ponujanje storitve IP televizije je za operaterje pomembna naložitev tako imenovane obveznosti »multicast«, v okviru katere jim je družba Telekom Slovenije d.d. dolžna zagotoviti tako obliko dostopa z bitnim tokom, ki jim omogoča ponujanje vseh storitev v enaki kakovosti, ki jih je prek te oblike dostopa možno zagotoviti rezidenčnim in/ali poslovnim uporabnikom in jih na maloprodajnem trgu zagotavlja tudi sama oz. jih zagotavljajo njena hčerinska ali partnerska podjetja. Na takšen način imajo končni uporabniki možnost izbire med različnimi operaterji, kar posredno vpliva na boljšo kakovost in izbiro različnih vrst storitev in njihovo ceno na maloprodajnem trgu. Z regulatornima odločbama je agencija družbi Telekom Slovenije d.d. naložila obveznost omogočanja dostopa do njenega optičnega omrežja za alternativne operaterje in s tem tudi ponujanje širokopasovnih storitev (vključno z IP televizijo) preko optike na maloprodajnem trgu.

Družba Telemach d.o.o. je poslovanje konec prvega četrtletja 2016 ponovno zaključila z najvišjim 56,9% tržnim deležem. Družbi, ki sta konec opazovanega obdobja zabeležile zvišanje tržnega deleža, sta še EVJ Elektroprom d.o.o. in Studio Proteus d.o.o. Upad tržnega deleža pa so zabeležile družbe Elta d.o.o., TELE-TV d.o.o., KRS Štepanjsko naselje in skupina ostalih alternativnih operaterjev. Vsi ostali kabelski operaterji so obdržali nespremenjene tržne deleže.

Le šest kabelskih operaterjev je zabeležilo minimalno rast priključkov kabelske televizije.

Graf št. 32: Tržni deleži ponudnikov storitev kabelske televizije

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

	2015/1q	2015/2q	2015/3q	2015/4q	2016/1q
Telemach	56,0	56,2	56,4	56,7	56,9
Telemach Rotovž	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1
Telemach Tabor	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
Teleing	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7
EVJ Elektroprom	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8
KaTe Nova Gorica	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Telekom Slovenije	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7
CATV Selnica-Ruše	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
ZRKS TV	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Telemach Pobrežje	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
ANSAT Krško	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Telesat	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Telemach Tezno	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Elta	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1
TS RPL	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
TELE-TV	1,3	1,0	1,0	1,0	0,9
Elcatel	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9
Studio Proteus	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8
KTV Dravograd	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
KTV Ravne	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
P&ROM	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Naklo	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
KRS Štepanjsko naselje	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6
Skyline	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Ostali	6,5	6,6	6,4	6,2	6,0

Vir: AKOS, junij 2016

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

5. Konvergenca storitev

Težnja razvoja elektronskih komunikacij se vedno bolj nagiba h konvergenci na ravni omrežja, elektronskih komunikacijskih storitev in opreme. Z izrazom konvergenca omrežij v splošnem označujemo združevanje oz. približevanje obstoječih omrežij za prenos govora, omrežij za prenos podatkov in radiodifuznega omrežja. Konvergenca omrežij spremlja tudi integracija ali zlivanje storitev, oboje pa predstavlja eno od najpomembnejših tendenc globalnega razvoja telekomunikacij. Konvergenca storitev operaterjem omogoča, da končnim uporabnikom ponujajo t.i. pakete storitev. Konvergenčne (združene) oz. multiple-play (multi-play) ponudbe vključujejo vsaj dve različni vrsti storitev: fiksno telefonijo, mobilno telefonijo, prenos podatkov in televizijo. Poznamo več oblik konvergenčnih ponudb storitev:

1. **Dvojček** (Double play) ponudba (zvezana ali nezvezana) vključuje dve od navedenih storitev: storitve fiksne govorne telefonije, storitve mobilne govorne telefonije, fiksne televizijske in radijske storitve, mobilne televizijske in radijske storitve, storitve fiksnega širokopasovnega dostopa in storitve mobilnega širokopasovnega dostopa.
2. **Trojček** (Triple play) ponudba (zvezana ali nezvezana) vključuje tri vrste osnovnih storitev (govor, TV&radio, prenos podatkov), s tem, da so storitve prenosa podatkov vezane na širokopasovni dostop.
3. **Četverček** (Quadruple play) ponudba (zvezana ali nezvezana), ki vključuje poleg ponudbe triple play še vsaj eno mobilno komponento. V tem primeru gre za fiksno-mobilno konvergenco.

Operaterji lahko omenjene konvergenčne ponudbe storitev ponujajo zvezano ali pa nezvezano.

Operaterji pakete storitev ponujajo lastnim končnim uporabnikom za eno ceno (ceno paketa), pri čemer lahko določene storitve v paketu izvaja tudi drugi operater. Cena paketa storitev je praviloma nižja od seštevka cen posameznih konvergenčnih storitev, ki jih operater lahko ponuja samostojno in ima ceno oblikovano za vsako storitev posebej. Naročnik ima za različne kombinacije konvergenčnih storitev (IP telefonija, širokopasovni dostop do interneta, televizija, mobilna telefonija) v paketih sklenjeno pogodbo z enim operaterjem, za katerega mu ta izda enoten račun. Operater tudi praviloma znotraj lastnega omrežja klicev ne zaračunava ali pa so cene klicev zelo ugodne. Elektronske komunikacijske storitve v paketih so ponavadi cenejše, kar je tudi razlog, da se končni uporabniki odločajo za paketne ponudbe operaterjev.

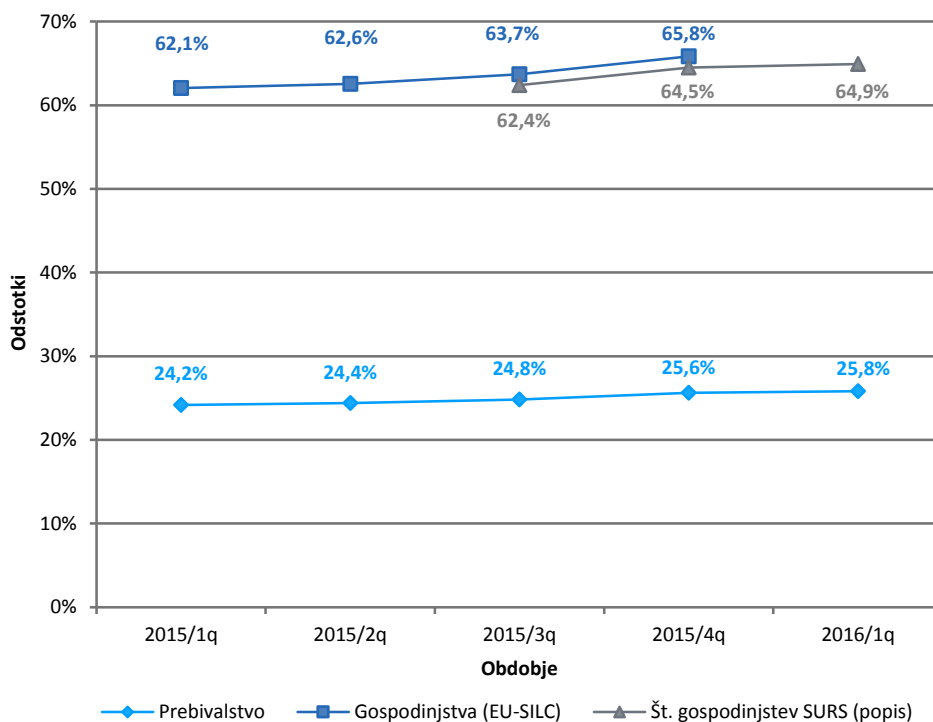
Posledično se zvišujejo deleži paketnih storitev, predvsem trojčkov in četverčkov. Tako so paketi končnim uporabnikom tako rezidenčnim kot tudi poslovnim (kamor v tem primeru štejemo predvsem manjša podjetja) sredstvo za zniževanje stroškov elektronskih komunikacijskih storitev.

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Graf št. 33: Penetracija priključkov na pakete storitev³⁰

Vir: AKOS, junij 2016

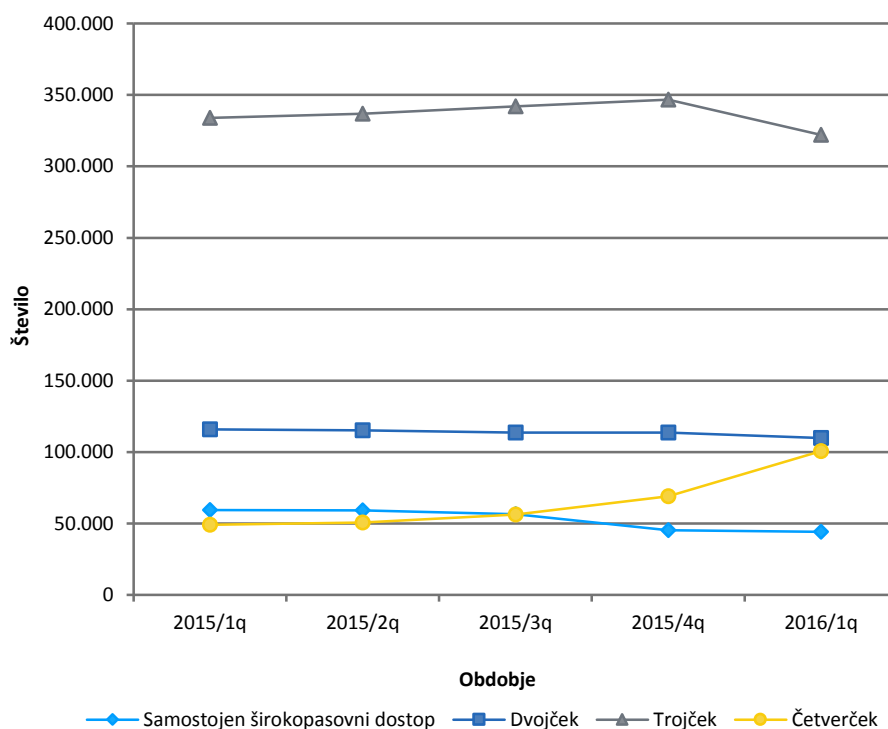
Penetracija priključkov na pakete storitev glede na prebivalstvo kot tudi glede na gospodinjstva sta se v primerjavi s četrtem četrtletjem 2015 zvišali. Penetracija priključkov na pakete storitev glede na prebivalstvo znaša konec opazovanega obdobja 25,8%, medtem ko penetracija priključkov na pakete storitev glede na gospodinjstva iz popisa 2015 znaša 64,9%.

Statistični urad Republike Slovenije je izvedel registrski popis v mesecu septembru za leto 2015, zato so v zgornjem grafu prikazane tudi vrednosti penetracije priključkov na pakete storitev glede na gospodinjstva iz tega popisa. Od prvega četrtletja 2016 naprej je agencija začela prikazovati samo vrednosti penetracije priključkov na pakete storitev glede na gospodinjstva iz tega popisa.

³⁰ Paketi storitev prikazani v grafu vključujejo storitve v naročniškem razmerju, ki pa jih končni uporabniki lahko kupijo kot paket ali kot del posamezne storitve pri določenem operaterju.

Graf št. 34: Trend gibanja števila priključkov na pakete storitev³¹

Vir: AKOS, junij 2016

V opazovanem četrtnem letju so rast dosegli le priključki paketa četverček. V primerjavi s preteklim četrtnem letjem so se zvišali za kar 46,0%. Slednje je rezultat zvišanja števila priključkov četverček družb Telekom Slovenije d.d. (razlog je prehod končnih uporabnikov iz Trio paketov na paketa MODRI, kjer so vse storitve združene v en paket) in Telemach d.o.o. (razlog so ponudbe paketov VEČ, ŠE VEČ in NAJVEČ). Priključki paketov dvojček in trojček so zabeležili upad. Število priključkov paketa dvojček se je znižalo za 3,2%, medtem ko se je število priključkov paketa trojček znižalo za 7,1%. Tudi v prvem četrtnem letju 2016 se nadaljuje trend upadanja števila priključkov samostojnega širokopasovnega dostopa.

Število priključkov na pakete storitev se je glede na preteklo četrtnem letje zvečalo za 0,4%.

³¹ Paketi storitev prikazani v grafu vključujejo storitve v naročniškem razmerju, ki pa jih končni uporabniki lahko kupijo kot paket ali kot del posamezne storitve pri določenem operaterju.

6. Medoperaterski širokopasovni dostop

Za zagotavljanje širokopasovnega dostopa končnim uporabnikom na maloprodajnem trgu imajo operaterji na medoperaterskem trgu na voljo različne regulirane oblike dostopa, in sicer:

1. Dostop preko bitnega toka (bit-stream):

Dostop z bitnim tokom pomeni, da lastnik infrastrukture vzpostavi širokopasovno dostopovno povezavo do končnih uporabnikov in potem to povezavo ponudi tudi ostalim operaterjem, da le-ti lahko ponujajo širokopasovni dostop svojim končnim uporabnikom.

2. Dostop preko razvezane krajevne zanke (Local loop unbundling – LLU):

Razvezan dostop do krajevne zanke pomeni povsem razvezani dostop do krajevne zanke in sodostop do krajevne zanke, pri čemer ni potrebna sprememba lastništva krajevne zanke. Operaterjem omogoča, da na maloprodajnem trgu ponudijo storitev prenosa podatkov z visoko bitno hitrostjo in/ali govorne storitve, na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

a. Polno razvezan dostop (PRD):

Povsem razvezan dostop do krajevne zanke pomeni zagotovitev dostopa operaterju do krajevne zanke ali krajevne podzanke obstoječega operaterja, z odobritvijo uporabe celotnega frekvenčnega spektra posukanega kovinskega para.

b. Skupno razvezan dostop (SRD) ali sodostop:

Sodostop do krajevne zanke pomeni zagotovitev dostopa operaterja do krajevne zanke ali krajevne podzanke obstoječega operaterja z odobritvijo uporabe frekvenčnega spektra posukanega kovinskega para za negovorni pas, pri tem krajevno zanko še naprej uporablja obstoječi operater za zagotavljanje javnih telefonskih storitev.

3. Dostop preko razvezanega optičnega omrežja:

Dostop preko razvezanega optičnega omrežja (razvezava lokalne zanke v optičnem omrežju) pomeni zagotovitev operatorskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe obstoječega operaterja oz. zagotovitev dostopa do optične zanke ter ostalih naprav in zmogljivosti potrebnih za ponujanje elektronskih komunikacijskih storitev.

Operaterji lahko zgradijo tudi **lastno dostopovno infrastrukturo**.

Katero obliko dostopa bo operater izbral, je odvisno od njegove investicijske zmožnosti. V preteklih letih se je veliko operaterjev raje odločalo za razvezan dostop, saj na takšen način upravljajo z dostopovno infrastrukturo, predvsem pa imajo nadzor nad kakovostjo storitev. Prav tako je bilo kar nekaj operaterjev, ki so gradili svoje lastno omrežje, vendar je nadaljnje investiranje v izgradnjo lastne dostopovne infrastrukture zaradi negativne gospodarske rasti močno oteženo.

Zanimanje operaterjev za povsem razvezan dostop je večje zaradi vzpostavitve lastnih kolokacijskih točk z namenom izboljšanja kakovosti in nadzora storitve in možnosti širše ponudbe storitev vključno s paketi storitev, ki vsebujejo tudi storitev IP televizije. Sodostop ostaja zanimiv za operaterje, kateri želijo s svojo ponudbo pritegniti tudi tiste uporabnike, ki vztrajajo pri storitvi klasične telefonije. Ker pa klasično fiksno telefonijo pospešeno zamenjuje IP telefonija, tudi število priključkov slednjega konstantno upada. Z razvezavo optičnega omrežja je operaterjem, ki nimajo svojega optičnega omrežja, omogočeno, da lahko končnim uporabnikom ponujajo tudi najnaprednejše storitve na maloprodajnem trgu preko optičnega omrežja. Optična omrežja namreč omogočajo večje prenosne

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

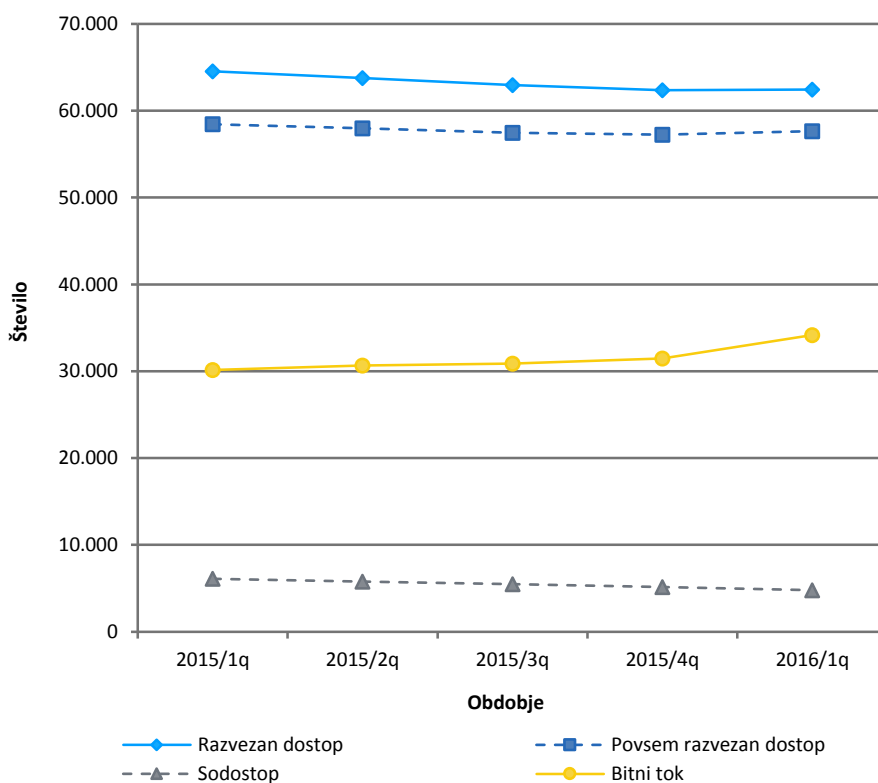
zmogljivosti in s tem posredno tudi boljše kvaliteto storitev. Večje pa je povpraševanje končnih uporabnikov tudi po elektronskih komunikacijskih storitvah v paketih.

Namen različnih reguliranih oblik dostopa je zagotavljanje konkurenčnosti na trgu in s tem omogočanje končnim uporabnikom na trgu boljše pogoje in možnost izbire glede vrste, kvalitete in cene storitev.

Agencija medoperaterski širokopasovni dostop regulira v okviru upoštevne trga 4 "Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)" in trga 5 "Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)". Z regulacijo teh dveh trgov se alternativnim operaterjem omogoča, da ponujajo svoje širokopasovne storitve na maloprodajnem trgu svojim končnim uporabnikom in s tem tudi konkurirajo na maloprodajnem trgu. Konkurenčne razmere na trgu imajo pozitivne učinke za končne uporabnike, saj imajo možnost izbire med ponudniki, kakovostjo in ceno storitev. Po drugi strani pa operaterje te razmere na trgu silijo, da iščejo možnosti za diferenciranje njihovih storitev od storitev konkurenčnih operaterjev, kar posledično pomeni razvoj novih in kakovostnejših storitev.

V opazovanem četrletju je družba Telekom Slovenije d.d. objavila spremembo Vzorčne ponudbe za širokopasovni dostop (BRO), ki je stopila v veljavo 15.3.2016, na podlagi odločbe AKOS na upoštevne trgu 5, št. 38244-2/2015/3 z dne 25.1.2016. Prav tako je družba objavila tudi spremembo Vzorčne ponudbe za razvezan dostop in skupno lokacijo (RUO), ki je stopila v veljavo 15.3.2016, kjer so se spremenile tudi določene cene (tudi na podlagi odločbe AKOS, št. 38244-1/2011/8 z dne 28.3.2011, kjer se je prilagodila cena najemnine skupnih prostorov v skladu s povprečno oglaševalsko ceno na kvadratni meter pisarniških prostorov v Ljubljani, ki je javno dostopna na spletnem portalu Slonep).

Graf št. 35: Število xDSL priključkov glede na tip operaterskega dostopa

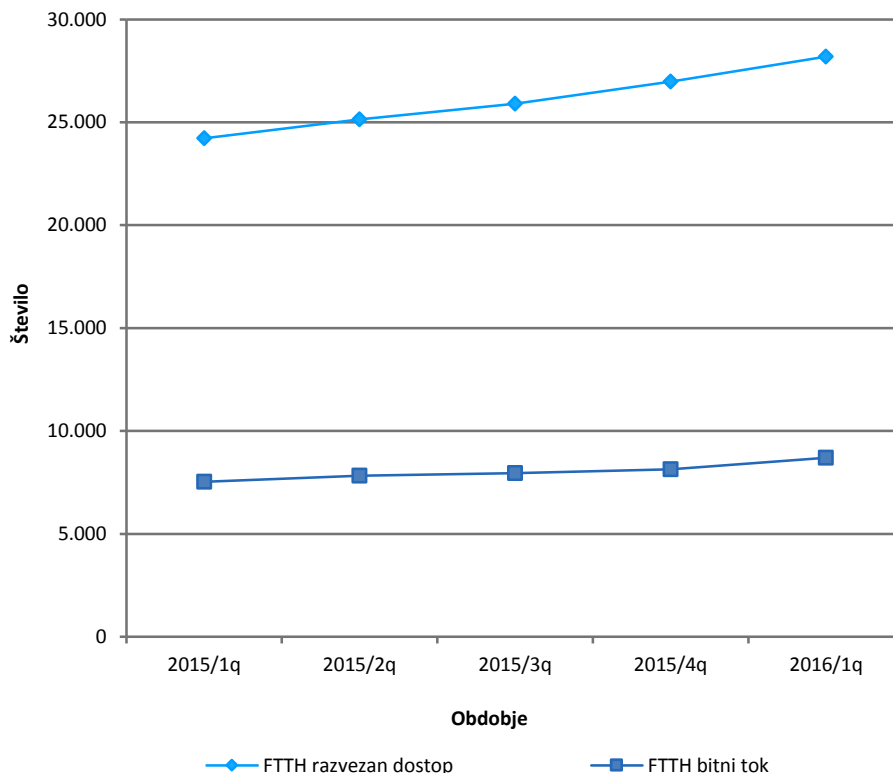
Vir: AKOS, junij 2016

V opazovanem četrtletju je še vedno prisoten trend rasti priključkov dostopa z bitnim tokom. Opaziti je večjo rast teh priključkov predvsem na račun družbe Amis d.o.o. Število priključkov dostopa z bitnim tokom se je glede na predhodno četrtletje zvečalo za 8,6%. Kot doslej se večina operaterjev, in sicer 64,1% na bakrenem omrežju za dostop do omrežij poslužuje razvezanega dostopa. Število priključkov preko sodostopa še naprej upada, medtem ko se je število priključkov preko povsem razvezanega dostopa zvišalo. Število priključkov razvezanega dostopa je tako v primerjavi z minulim četrtletjem večji za 0,1%. Do spremembe števila priključkov širokopasovnega dostopa na medoperaterskem trgu na bakrenem omrežju v preteklih obdobjih je prišlo zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o.

Zgornji graf prikazuje število xDSL priključkov alternativnih operaterjev na omrežju družbe Telekom Slovenije d.d., glede na tip operaterskega dostopa. Alternativnim operaterjem je bil omogočen širokopasovni dostop do bakrenega in optičnega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. ter nudenje širokopasovnih storitev končnim uporabnikom na celotnem ozemlju države, na podlagi regulatorne odločbe za upoštevni trg 4 »Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in odločbe za upoštevni trg 5 »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)«. Z navedenima odločbama je agencija družbi Telekom Slovenije d.d. naložila obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe za alternativne operaterje, ki nimajo svojega lastnega omrežja ali pa ga imajo le deloma zgrajeno. Iz prikazanih podatkov je razvidno, da slednji še vedno izkoriščajo dano možnost na trgu.

Graf št. 36: Število FTTH priključkov glede na tip operaterskega dostopa

Vir: AKOS, junij 2016

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Na medoperaterskem trgu širokopasovnega dostopa preko optičnega omrežja se nadaljuje trend rasti števila FTTH priključkov. Število FTTH priključkov preko bitnega toka se je glede na predhodno četrletje zvečalo za 6,9%, medtem ko se je število FTTH priključkov preko razvezanega dostopa glede na predhodno četrletje zvečalo za 4,5%. Večina operaterjev, in sicer 76,4% se za dostop do omrežij poslužuje razvezanega dostopa, medtem ko se 23,6% operaterjev za dostop do omrežij poslužuje bitnega toka. Vedno več operaterjev se poslužuje dostopa do optičnega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d., kot tudi preko odprtih širokopasovnih omrežij drugih operaterjev (OŠO), kar je rezultat pozitivnih učinkov obstoječe regulacije. Do spremembe števila priključkov širokopasovnega dostopa na medoperaterskem trgu na optičnem omrežju v preteklih obdobjih je prišlo zaradi popravkov podatkov s strani družbe Telemach d.o.o.

Kazalo grafov

Graf št. 1: Deleži telefonskih priključkov po tehnologijah.....	12
Graf št. 2 : Trend gibanja IP telefonskih priključkov in priključkov klasične telefonije	13
Graf št. 3: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po številu priključkov	14
Graf št. 4: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po govornem prometu	15
Graf 5: Število prenosov fiksnih telefonskih števil k operaterjem	16
Graf št. 6: Penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo.....	19
Graf št. 7: Deleži aktivnih uporabnikov mobilne telefonije po operaterjih	20
Graf št. 8: Deleži naročnikov po operaterjih	21
Graf št. 9: Deleži predplačnikov po operaterjih	22
Graf št. 10: Tržni deleži posredovanega govornega prometa po operaterjih.....	23
Graf št. 11: Tržni deleži zaključenega govornega prometa po operaterjih	24
Graf št. 12: Tržni deleži poslanih SMS sporočil po operaterjih	25
Graf št. 13: Tržni deleži poslanih MMS sporočil po operaterjih.....	26
Graf. 14: Število prenosov mobilnih telefonskih števil k operaterjem.....	27
Graf št. 15: Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa	29
Graf št. 16: Tržni deleži operaterjev fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta po številu priključkov	30
Graf št. 17: Tržni delež xDSL priključkov širokopasovnega dostopa do interneta po operaterjih	32
Graf št. 18: Gibanje deležev fiksnih širokopasovnih tehnologij glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta	33
Graf št. 19: Penetracija NGA priključkov širokopasovnega dostopa do interneta	34
Graf št. 20: Trend gibanja števila priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko različnih tehnologij	35
Graf št. 21: Tržni deleži priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta glede na hitrost dostopa.....	36
Graf št. 22: Penetracija FTTH priključkov	37
Graf št. 23: Tržni deleži ponudnikov optike do doma (FTTH) glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta	38
Graf št. 24: Mobilni širokopasovni dostop do interneta	39
Graf št. 25: Tržni deleži ponudnikov mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta.....	40
Graf št. 26: Promet mobilnega širokopasovnega dostopa.....	41
Graf št. 27: Tržni deleži opravljenega mobilnega širokopasovnega prometa po operaterjih.....	42

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Graf št. 28: Penetracija priključkov fiksne televizije.....	44
Graf št. 29: Tržni deleži televizijskih priključkov po tehnologijah	45
Graf št. 30: Trend gibanja števila televizijskih priključkov preko različnih tehnologij.....	46
Graf št. 31: Tržni deleži ponudnikov storitev IP televizije	47
Graf št. 32: Tržni deleži ponudnikov storitev kableske televizije	48
Graf št. 33: Penetracija priključkov na pakete storitev	51
Graf št. 34: Trend gibanja števila priključkov na pakete storitev	52
Graf št. 35: Število xDSL priključkov glede na tip operaterskega dostopa	54
Graf št. 36: Število FTTH priključkov glede na tip operaterskega dostopa	55